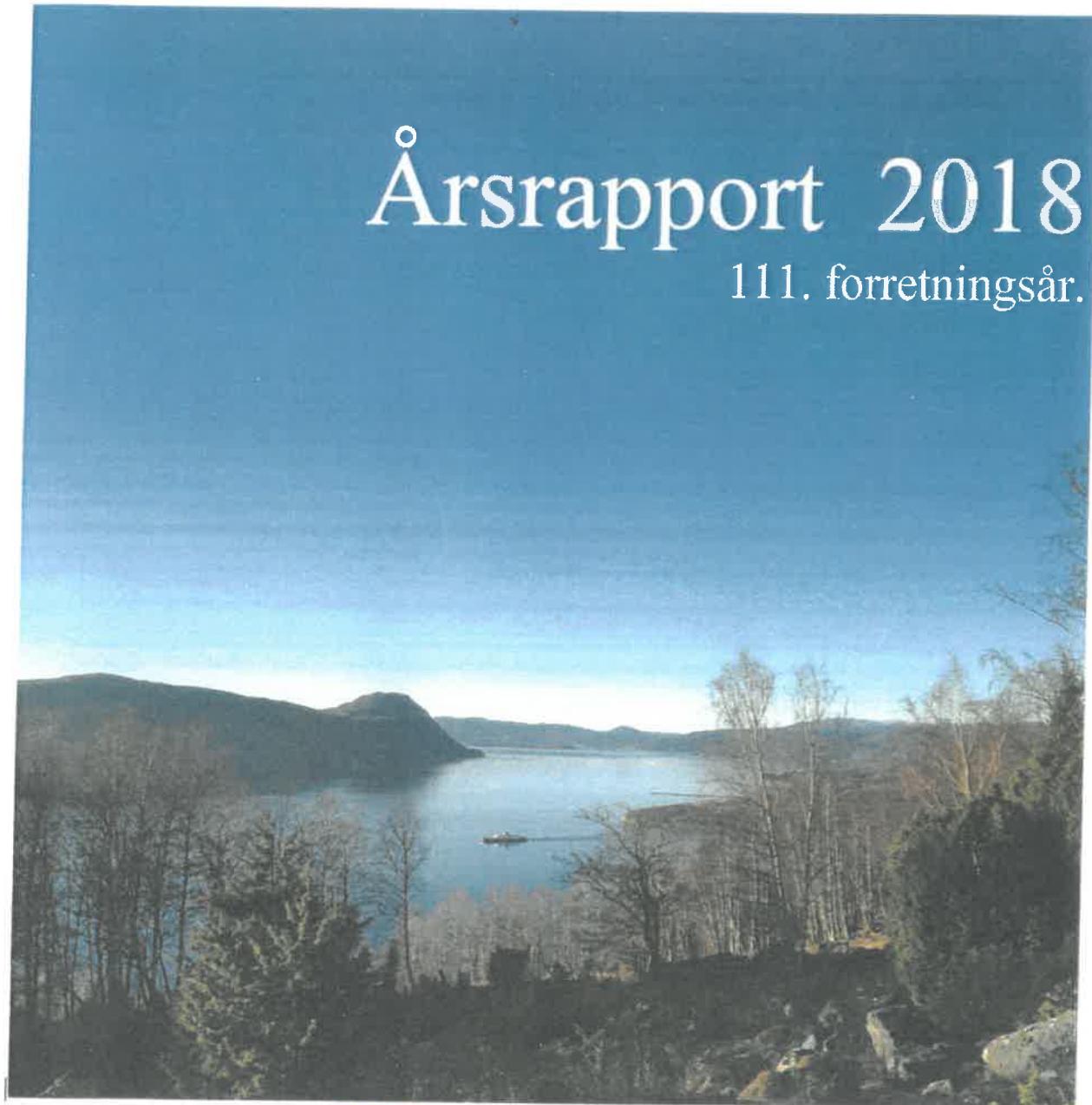

Årsrapport 2018

111. forretningsår.

Hjelmeland
Sparebank

Innhold

- 3 Nøkkeltal, forretningsidé og samandrag**
- 4 Årsmelding**
- 16 Resultatrekneskapet**
- 17 Balansen**
- 19 Kontantstraumanalyse**
- 20 Oversikt over noter**
- 22 Noter**
- 38 Revisor si melding**

Nøkkeltal

	2018	2017	2016	2015
Nøkkeltal i %:				
Netto renteinntekter	1,46 %	1,49 %	1,50 %	1,51 %
Netto andre driftsinntekter	0,58 %	0,59 %	0,67 %	0,58 %
Driftskostnader	1,05 %	1,04 %	1,02 %	1,10 %
Vinst/tap på valuta og verdepapir	0,02 %	0,02 %	0,02 %	-0,06 %
Resultat før skatt	1,05 %	1,02 %	1,01 %	0,97 %
Eigenkapitalrentabilitet før skatt	11,86 %	10,40 %	10,40 %	10,30 %
Eigenkapitalrentabilitet e/skatt	8,00 %	8,00 %	8,30 %	7,30 %
Kostnader i % av inntekter	52,30 %	50,70 %	47,90 %	51,00 %
Rein kjernekapital	17,99 %	17,50 %	17,20 %	18,10 %
Kjernekapital	21,03 %	20,20 %	19,30 %	20,30 %
Kapitaldekning	21,03 %	20,20 %	19,30 %	20,30 %
Innskotsvekst	1,70 %	-1,20 %	15,30 %	3,10 %
Utlånsvekst	-0,30 %	3,40 %	14,80 %	3,50 %
Utlånsvekst inkl. Eika Boligkreditt	0,60 %	3,70 %	9,60 %	8,70 %
Innskotsdekning	71,10 %	69,70 %	72,90 %	72,60 %

Vår visjon

Banken som tar best vare på kundane sine.

Forretningsidé

Hjelmeland Sparebank skal vera ei viktig kjelde til vokster og trivsel i Ryfylke og vera det naturlege valet for finansielle tenester innan banken sitt virkeområde.

Hjelmeland Sparebank har hovudkontor og forretningsadresse i Hjelmeland kommune og har i tillegg eit rådgjevingskontor på Jørpeland i Strand kommune, ein kontordag i Finnøy kommune og ein kontordag i Suldal kommune.

Hjelmeland Sparebank skal som sjølvstendig og frittståande finansinstitusjon vera totalleverandør av produkt og tenester av høg kvalitet innan utlån, innskot, betalingsformidling, fondsforvaltning, forsikring og eigedomsmekling. Målgruppene er personkundar, næringsliv og offentleg sektor.

Primærkommunane er Hjelmeland, Forsand, Strand, Finnøy, Suldal og Sauda
Hjelmeland Sparebank skal først stå fram som Hjelmeland Sparebank, men i tillegg profilere seg som
ryfylkebanken

2018 - Samandrag

Stabil rentenetto – god soliditet og rating.

Auka aktivitet mot kundane.

- ❖ Resultat før skatt på 31,8 mill. kroner.
- ❖ Banken har tilfredstillande likviditet, og har ikkje hatt problem med å få funding. DNB Markets har gitt oss rating BBB+
- ❖ Brutto utlån privatmarknaden inkludert utlån gjennom Eika Bolgkreditt har auka i 2018.
- ❖ Rentenettoen har gått noko ned i høve til 2017
- ❖ Kapitaldekninga er god. Dette gir banken høve til å bidra til vekst og utvikling i vårt område.
- ❖ God utvikling i verdiane for eigarane av banken og godt utbytte.

Årsmelding for året 2018

Norsk økonomi

Norsk fastlands-økonomi opplevde vidare oppgang i 2018. BNP-veksten for Fastlands Norge enda ifølge Norges Bank truleg på 2,4 prosent, ein oppgang på fire tideler frå 2017. Året starta no betre enn det slutta, etter at andre halvår blant anna vart prega av redusert jordbruksproduksjon etter ein tørr sommar, lågare oljepris og svakare vekstutsikter.

I arbeidsmarknaden bedra situasjonen seg ytterligare gjennom fjoråret. Sysselsetjinga auka og arbeidsløysa vart ytterlegare redusert. Inflasjonen steig betydelig, særleg som følge av auka elektrisitetspriser. Føretaksinvesteringane auka også i fjor, og Norges Banks regionale nettverk ga uttrykk for god vekst i produksjonen og positive vekstutsikter. For første gang etter oljeprisfallet i 2014 bidrog investering innan petroleum positivt, mens bustadinvesteringane vart redusert etter ein periode med solid vekst. Veksten i bustadprisar har utvikla seg moderat gjennom året. Gjeldsveksten i hushalda vart redusert, men oversteig samla sett veksten i inntekt. Dermed steig gjeldsbelastinga i hushalda vidare.

Auka aktivitet i norsk økonomi, kapasitetsutnytting nær normalt nivå og inflasjon rundt målet var sentrale årsaker til at hovudstyret i Norges Bank vedtok å heve styringsrenta frå 0,50 prosent til 0,75 prosent i september. Dette var den første renteauken sidan 2011. Hovudstyret har gitt uttrykk for ein gradvis renteoppgang framover, men at man ynskjer å gå varsamt fram i rentesettinga etter ein lang periode med låge renter.

På den pengepolitiske sida blei også inflasjonsmålet redusert frå 2,5 prosent til 2 prosent. Endringa vart gjort på bakgrunn av ei forventning om redusert bruk av oljeinntekter i norsk økonomi, samanlikna med tidlegare år, og det betyr at Norge nå har same inflasjonsmål som dei fleste andre samanliknbare land.

For første gong på fleire år bidrog finanspolitikken i ei kontraktiv retning i fjor. Det strukturelle, oljekorrigerte underskotet, som måler den underliggende pengebruken av oljeinntektene, auka til om lag 221 milliardar kroner. Endringa innebar ein negativ budsjettimpuls inn i økonomien på 0,1 prosent, målt som part av trend-BNP for Fastlands-Norge (7,4 prosent samla sett). I forhold til kapitalen i Statens pensjonsfond utland (oljefondet) utgjorde underskotet 2,6 prosent i 2018, fire tideler lågare enn handlingsregelen.

Lokalsamfunnet

Bygging av Ryfast (tunnel under sjøen mellom Strand og Stavanger) starta i 2013, er forventa ferdig i 2019. Me trur framleis at Ryfast vil kunne få innverknad på vårt primærområde, både når det gjeld bustadbygging og næringsetablering, særleg i Strand Kommune. Dette er me ein del av og som bank tar del i. Vårt eige selskap Ryfylke Eiendomsmegling såg i starten ein prisauke på dei bustadene som har vore for sal, men mindre i 2018.

Me trur det er viktig at me evnar å utvikla oss økonomisk og fagleg slik at me kan vera ein positiv og nyttig bidragsytar i denne fasen. Saman med våre tilsette, samarbeidspartnarar og god oppslutning frå våre lokalsamfunn skal me medverka til eit lokalsamfunn i framgang og utvikling.

Eigedom-, byggje- og anleggsektoren

Eigedom-, byggje- og anleggssektoren representerer banken sin største konsentrasjon mot ein bransje, og utgjer omlag 14 % av banken sine totale utlån, ein liten auke frå 2017.

Oljesektoren bidrar sterkt til sysselsetting både direkte og indirekte. Varierande oljepris, tiltak for å effektivisera og redusert etterspørsel frå leverandørindustrien påverkar også vårt marknadsområde. Usikkerheit påverkar etterspørselen i bustadmarknaden, og aktivitet innan byggje- og entreprenørbransjen. Sjølv om Rogaland er sterkt konjunktur-påverka har banken halde ved like si vekt innan bransjen.

Havbruksnæringa

Fiskeoppdrett og fiskeforedling med tilknytte verksemder representerer den største private arbeidsplassen i lokalmiljøet. Mowi har alle laksekonsesjonane for oppdrett i sjø. Mowi har 55 konsesjonar i regionen. All fisk i regionen slaktes på Ryfisk. Mowi ønskjer å vekse i Noreg, og har vore tydelege på at denne veksten må vera berekraftig. Gledelig er at opprusting av Industrianlegget nå er gjennomført og fungerer i høve til intensjonane og sammen med leveransen av prosessbåten utgjer dette eit godt fundament for auka aktivitet og trygge arbeidsplasser. I Tytlandsvik er bygging av et stort postsoltanlegg i gang, og ytterlegare eit er under planlegging i Årdal. Dette er store investeringar og viktige arbeidsplasser for samfunnet vårt. Tytlandsvik Akva har konsesjonar for oppdrett på land.

Jordbruket

Jord- og skogbruk er viktige for inntekt og busetjing i vårt område. Produksjon av mjølk er bærebjelken for mange heittidsbruk. 2018 har vore utfordrande for produsentar av gris, småfe og storfe. Det har vore ein stor overproduksjon, med lågare lønsemd som resultat. Det blir satsa vidare på frukt i storskala, særleg Hjelmeland.

Mange bruk i Ryfylke er deltidsbruk og det er viktig at deltidsbonden blir med inn i framtida, slik at areal og kunnskap vert halde ved like.

På mange bruk har det vore generasjonsskifte, det er bra at dei unge overtek og ser ei god framtid i Ryfylke

Reiselivsnæringa

Reiselivet i Ryfylke er i vekst, med stor auke på turistar som vil oppleve Ryfylke. Fjord, fjell, natur, kultur og lokal mat er grunnen til at dei besøkjer Ryfylke.

Nasjonal Turistveg Ryfylke er blitt ein merkevare, og våre lokale aktørar er blitt flinke til å tilby opplevelingar langs vegen. Spa-Hotell Velvære er ein viktig lokal aktør saman med fleire feriehus-anlegg og skyssbåtverksemda. Bygging av privat hytter og stor bruk av desse bidreg godt til bruk av tilboda i Hjelmeland det meste av året.

Næringslivet engasjerer seg i utvikling av lokale tilbod heile året, m.a. fleire turstiar og tilbodet rundt Skomakarnibbå, Ritlandskrateret og Galleriet på Hagalid. Godt samspel med kommunen og handels- og servicenæringa er viktig for lokal verdiskapning.

Kommunikasjon

Det har seinare år vore fleire offentlege satsingar innan kommunikasjon i vårt primærområde. Sandsfjord bru, Svtunnellen, Ryfast og hydrogenferjer på Hjelmeland i forbindelse med Riksveg

13, er av dei større prosjekta som er fullført eller nærmar seg fullført. For næringane i vårt område vil ein betre og meir effektiv kommunikasjon ha stor verknad.

Merkevara Ryfylke - Ryfylkealliansen

Ryfylkealliansen er ei foreining som gjennom langsiktig merkevarebygging skal fremme identitet, bulyst og verdiskaping i Ryfylke. Alliansen dekker dei seks kommunane som er banken sitt nedslagsområde, Hjelmeland, Forsand, Strand, Finnøy, Suldal og Sauda.

Merkevara Ryfylke og Ryfylkealliansen skal stimulera heile regionen til å hausta meirverdi og fordeler av dette fellesskapet. Hjelmeland Sparebank var vinnar av Merkevareprisen Ryfylke 2015.

Juryen sa mellom anna dette om oss: *Hjelmeland Sparebank er blant medlemene i Ryfylkealliansen som oftest brukar namnet «Ryfylke» i sin kommunikasjon. Verksemda er tufta på solide tradisjonar og verdiar i Ryfylke. Banken var blant stiftarane av Ryfylkealliansen i 2008, og har engasjert seg i fellesskapen frå første dag. Dei tilsette i bedrifta har år for år blitt stadig meir bevisste på å bruka logoen for Ryfylke i sin kvardag. Nå er det ingen tvil om at denne arbeidsgjengen kjem får Ryfylke.*

Bankdrifta

Generelt

Når næringslivet går relativt godt og det er tilnærma full sysselsetting, ligg det til rette for at bankdrifta også kan bli bra.

Den underliggende drifta blir vurdert som god og me arbeider med å ha ei rasjonell drift. Banken etterlever og reviderer årleg rutinar for styring og kontroll, og alle naudsynte dokument er etablerte.

Kostnad med funding, hybridkapital og konkurransen på rentenivå, både på innskot og utlån er framleis slik at banken har ein låg rentenetto.

Tapsengasjement

Det er gjennom året halde fokus på tapsutsette og misleghaldne engasjement.

Volum på misleghaldne engasjement over 90 dagar er ved utgangen av året på 11,3 mill. kroner, som er lågare enn tidlegare år.

Organisering

Banken har ei leiargruppe som omfattar banksjef, leiar kundemarknad og leiar intern. Banksjef har overordna ansvar for drifta. Leiar kundemarknad har ansvar for alle aktivitetar innan sal og all kredittgjeving og tilhøyrande risiko innan sine område. Leiar intern har ansvar for etterleving av regelverket og operasjonell risiko, medan banksjef har ansvar for marknads- og likviditetsrisiko.

Kompetansefremjande tiltak

For å kunna yta fullgod økonomisk rådgjeving er det vesentleg at rådgjevarane har god produktkompetanse og kompetanse om kva ansvar som kviler på den enkelte ved økonomisk rådgjeving. Banken har vore tidleg ute og utdanna rådgjevarar gjennom studiar ved Høgskulen i Gjøvik. Banken har 5 Autoriserte Finansielle Rådgjevarar AFR, i tillegg til 11 Autoriserte Forsikringsrådgjevarar. Dei autoriserte rådgjevarane på AFR har også i 2018 gjennomført oppdateringsprøve i følje regelverket rundt dette. Ein rådgjevar er også Autorisert Næringsrådgjevar på forsikring, og arbeider primært med forsikring innan næringsliv.

Banken sine tilsette deltek gjennom heile året på ulike kurs for å halde seg oppdaterte på fagområda i banken.

Eika Alliansen.

Hjelmeland Sparebank er aksjonær i Eika Gruppen AS. Eika Alliansen består av 68 lokalbanker, Eika Gruppen og Eika Boligkreditt. Eika Alliansen har en samla forvaltningskapital på over 440 milliardar kroner, nær en million kundar og meir enn 3000 tilsette. Dette gjer Eika Alliansen til en av de største aktørlane i den norske bankmarknaden. Med 200 bankkontor i 148 kommunar representerer lokalbankane i Eika en viktig aktør i norsk finansnæring og bidrar til næringslivets verdiskaping og mange arbeidsplasser i norske lokalsamfunn.

I januar 2018 sa 11 banker opp sine avtaler med Eika Gruppen og datterselskapa. Avtalene blir avslutta når dei respektive oppselningsfristane går ut, dei fleste med tre kalenderårs frist gjeldande frå 31.12.2018. Dei i dag 10 bankane som går ut (etter fusjon av Harstad Sparebank og Lofoten Sparebank) er: Askim og Spydeberg Sparebank, Aasen Sparebank, Drangedal Sparebank, Klæbu Sparebank, Sparebanken 68 grader nord, Selbu Sparebank, Sparebanken DIN, Stadsbygd Sparebank, Tolga-Os Sparebank og Ørland Sparebank.

Lokalbanken ved din side

Lokalbankane bidrar til økonomisk vekst og trygghet for privatkundar og lokalt næringsliv i sine lokalsamfunn. Fysisk nærliek og rådgjevarar som har eit personleg engasjement for den enkelte personkunden og det lokale næringslivet, gir unike kundeopplevelingar saman med den digitale kvardagsbanken. Det er kundeopplevelinga som er lokalbanken sitt viktigaste konkurransefortrinn og som har gjort at lokalbankane i Eika Alliansen har blant landets mest tilfredse kundar både i personmarknaden og bedriftsmarknaden.

Eika Gruppen styrker lokalbanken

Eika Gruppen utgjer finanskonserten i Eika Alliansen. Konsernets kjerneverksemrd er gode og kostnadseffektive produkt- og tenesteleveransar til lokalbankane for moderne og effektiv bankdrift.

Konkret inneholder det leveranse av komplett plattform for bankinfrastruktur inkludert IT og betaling. Eika Gruppen har et profesjonalisert prosjekt- og utviklingsmiljø som sikrar integrerte, plattformuavhengige, digitale løysningar for lokalbankane og kundane til desse. Eika Gruppen har også solide kompetansemiljø som vurderer og avtaler viktige leveransar til bankane frå eksterne leverandører der disse vert valde.

Produktselskapa i Eika Gruppen - Eika Forsikring, Eika Kredittbank, Eika Kapitalforvaltning og Aktiv Eiendomsmegling - leverer et bredt spekter av finansielle produkt, kommersielle løysningar og kompetanseløftande tenester. Eika Kundesenter og Eika Servicesenter leverer tenester som sikrar lokalbankane effektiv kommunikasjon auka tilgjengeleghet.

Utover desse leveransane gir Eika Gruppen alliansebankane tilgang til kompetanseutvikling med Eika Skolen, verksemdsstyring med Eika ViS, økonomi- og rekneskapstenester med Eika Økonomiservice og depottenester med Eika Depotservice. I tillegg arbeider Eika Gruppen innanfor områder som kommunikasjon, marknad og merkevare og næringspolitikk for å ivareta lokalbankenes interesser på disse områda.

Eika Boligkreditt sikrar lokalbanken langsiktig funding

Eika Boligkreditt er lokalbankes kredittføretak som er eid av 66 norske lokalbanker og OBOS. Eika Boligkreditt har som hovudformål å sikre lokalbankane tilgang til langsiktig og konkurranseedyktig funding. Selskapet har konsesjon som kredittføretak og finansierer sin utlånsverksemrd ved utferding av internasjonalt rata obligasjonar med fortrinnsrett (OMF). Det inneber at Eika Boligkreditt har moglegheit til å oppta lån i det norske og internasjonale finansmarknaden, og til ei kvar tid søka finansiering der til marknadens beste vilkår. Gjennom Eika Boligkreditt får alliansebankane dermed tilgang på svært gunstig finansiering, og kan oppretthalde konkurransekrafta i forhold til større norske og internasjonale banker.

Eika Boligkreditt har en forvaltningskapital på drygt 100 milliardar kroner og er følgeleg ein viktig bidragsyter til at kundane i lokalbankane oppnår konkurranseedyktige vilkår på sine bustadlån.

Marknadsretta tiltak/sal av produkt

Kunderådgjevarane har i 2018, som før vore ute i marknaden på besøk hos eksisterande kundar. Banken har fremdeles størst vekst i Strand kommune. Samtidig så ser me auke i interessa for banken i dei andre kommunane våre. Fast kontordag på Finnøy og i Suldal har kundane der vore tilfredse med. Meklarkontoret kjøpte eigedom i Jørpeland sentrum, og har vore både meklar- og bankkontor frå september 2014. Banken har 4 rådgjevarar på bankkontoret i Strand i kvardegen.

Kundane gir tilbakemelding om at dei føretrekkjer, og er meir tilfreds med ein bank som er til stade i lokalmiljøet.

Banken deltek med eigen stand på marknadsdagane som Strandadagane i Strand, Ryfylkedagane på Sand, Tomatfestivalen på Finnøy, Frukt og Laks Festivalen på Hjelmeland og Møgedalsmarknaden på Sand. I tillegg deltek me på Yrkesmessa på Tau ein gong i året. I samband med at banken er sponsor for mange ulike aktivitetar innan idrett, har me vore på ulike arrangement i løpet av året. I tillegg har me vært ute i lokalmiljøet og gitt midlar frå gåvefondet ved tilstellingar til det enkelte lag/mottakar. Dette har blitt positivt mottatt.

Skadeforsikring.

Banken hadde eit bruttosal på 2,8 mill. Porteføljen minka med 0,8 mill. kroner, og ved utgangen av året var total portefølje på 14,2 mill. kroner. Dette har gitt banken provisjonsinntekter på 2,1 mill. kroner.

Eika Forsikring AS er Norge sitt femte største forsikringsselskap som leverer eit brent spekter av skade- og personforsikringsprodukt som blir selde i vår bank.

Som tala viser så merkar me godt at det er enkelt å skifta forsikringsselskap og at priskonkuransen er stor. Skadeforsikring er eit produkt med stort potensiale for banken, og me jobbar heile tida mot å få fleire kundar til å sjå fordelen med å ha forsikringane hjå sin lokale sparebank.

Personforsikring

I samarbeid med Eika forsikring AS sel me også livsforsikringsprodukt som dekker død, uforhet og kritisk sjukdom. Me tilbyr også Barneforsikring. Livprodukt er eit naturleg og svært viktig produkt som rådgjevarane tilbyr kundane i samband med opptak av lån.

Provisjonsinntektene var i 2018 0,5 mill. kroner. Porteføljen vår auka med 0,1 mill. kroner og er ved utgangen av året på 3,8 mill. kroner

Pensjon

Banken tilbyr sal av obligatorisk tenestepensjon, som alle bedrifter er pålagt å ha for sine tilsette. Dette er med på å knyta bedriftene tettare til banken.

Kort

Eika Kredittbank leverer banken komplette produkt for debet- og kredittkort. Provisjonen frå kort utgjer ein viktig del av inntekta til banken.

Leasing

Saman med Eika Kredittbank tilbyr me også leasing og lån med salspant. For næringslivet er leasing eit godt alternativ til ordinære avdragslån.

Bustadfinansiering

Produktselskapet Eika Boligkreditt (EBK) er bustadkredit verksemda til Eika Gruppen AS. EBK gjer det mogleg for bankane å tilby langsiktig og konkurransedyktig bustadfinansiering.

Hjelmeland Sparebank har sidan 2011 nytta seg av EBK. EBK er eit godt produkt for banken då det gjer at banken kan ha eit konkurransedyktig tilbod i ein marknad med sterkt fokus på renta.

Totalt har banken plassert lån for 599 mill. kroner i EBK.

Eigedomsmekling

Banken etablerte i 2008 rådgjevingskontor på Jørpeland saman med vår eigedomsmeiklar Ryfylke Eiendomsmegling AS. Ryfylke Eiendomsmegling AS inngår som ein del av konsernet Hjelmeland Sparebank der banken eig 70% av selskapet.

Ryfylke Eiendomsmegling AS har bygd opp eit godt rykte, og står i dag fram som den fremste meiklaren i Ryfylke. I 2013 gjekk dei inn i samarbeid med Aktiv og brukar det namnet i marknadsføring.

Resultatrekneskap

Føresetnad om vidare drift

Rekneskapen er gjort opp under føresetnad om at drifta av banken skal halda fram og styret stadfestar at slik føresetnad er til stades.

Driftsresultat før skatt syner eit overskot på 31,8 mill. kroner (konsern 31,3 mill. kroner). Det er eit godt resultat, og 0,9 mill. kroner betre enn fjoråret.

Netto rente- og kreditprovisjonsinntekter

Hjelmeland Sparebank hadde i 2018 netto rente- og kreditprovisjons- inntekter på 44,0 mill. kroner (44,9) I høve til GFK er det 1,46 %, ein reduksjon på 0,03 prosentpoeng.

Det er i år betalt avgift til Bankenes Sikringsfond på 1,3 mill. kroner og det utgjer 0,04 % av GFK.

Andre driftsinntekter

Netto andre driftsinntekter er 17,4 mill. kroner (17,7) og i høve til GFK er det 0,58 % (0,58). Provisjon- og gebyrinntekter er redusert med 0,3 mill. kroner. Det har vore ein nedgang i inntekt i forsikringsprodukt. Det har vore ein oppgang i formidling av lån til Eika Boligkreditt, som har ført til høgare provisjonsinntekt. Netto vinst på verdipapir og valuta er 0,5 mill. kroner. kroner. Eika Kapitalforvaltning har banken sitt mandat som forvaltar av obligasjonane.

Det er betalt utbytte frå Eika Gruppen på 3,5 mill. kroner og Eika Boligkreditt på 0,3 mill. kroner. Omsetning av valuta er ikkje vesentleg.

Driftskostnader

Driftskostnadane er på 31,9 mill. kroner (31,4), i høve til GFK utgjer det 1,05 % (1,04). Av dette utgjer kostnader til lønn 0,55 % (0,54). Sum lønn og administrasjonskostnader utgjer 26,9 mill. kroner (26,5).

Endring i avskrivning og andre driftskostnader er uvesentlege. Kostnadsprosenten er 52,3 % mot 50,7% i 2017.

Tap og nedskrivningar

Lån og garantiar er gjennomgått og vurdert i samsvar med «Forskrift om regnskapsmessig behandling av utlån og garantiar»

Netto tap på utlån og garantiar utgjer eit tap på 0,1 mill. kroner. Det er rekneskapsført inngått på tap utlån og garantiar med i alt 0,8 mill. kroner, konstatert tap 0,01 mill. kroner og ein auke i individuelle nedskrivningar 1,9 mill. kroner.

Nedskriving på grupper er vurdert etter banken sine retningslinjer og beregningsmodell, og redusert med 0,9 mill. kroner. Viser til note 5.

Skatt

Skattekostnaden er berekna til 6,7 mill. kroner (konsern 6,7 mill. kroner).

Viser til note 24.

Disponering

Resultat av ordinær drift før skatt viser eit overskat på 31,8 mill. kroner (konsern 31,3 mill. kroner).

Av overskotet etter skatt på 25,0 mill. kroner, blir 8,7 mill. kroner utbetalt til eigarane i utbyte og 5,9 mill. kroner blir overført til utjamningsfond.

Kjernekapitalen er tilført 16,3 mill. kroner fordelt slik:

■ Auke i bankens fond	9,4
■ Auke i utjamningsfondet	5,9
■ Auke i gåvefondet	1,0

Banken hadde ved utgangen av året ein eigardekkapital på 111,8 mill. kroner, fordelt på 1.117.700 stk pålydande kr 100,-. Av desse eig banken 10.222 stk.

Balanse

Forvaltningskapitalen

Hjelmeland Sparebank sin forvaltningskapital har i 2018 hatt ein nedgang på 164,5 mill. kroner (202,8) tilsvarande -5,3% (7,0). Per 31.12. forvalta sparebanken 2.923,9 mill. kroner.

Utvikling i utlån

Brutto utlån til kundar i eiga bok utgjer ved årsskiftet 2.534,9 mill. kroner (2.542,5). Dette er ein nedgang på 7,5 mill. kroner, tilsvarande -0,3% (3,4%). Banken sine utlån gjennom Elka Boligkredit (EBK) er 598,8 mill. kroner. Samla vekst inkludert EBK er 17,5 mill. kroner. Utlån til privatkundar utgjer 70,9 %, til landbruk 10 % og til andre næringsdrivande 19,1 %

Viser til note 5.

Utvikling i innskot.

Innskot frå kundar er 1.801,3 mill. kroner (1.771,9), ein auke på 29,4 mill. kroner tilsvarande 1,7 %. Innskotsgarantiordninga dekker 49 % av totale innskot. Banken har ved årsskiftet ei innskotsdekning på 71,1, som er litt lågare enn gjeldande strategi. Banken har ei tilfredstillande spreiling av innskota og styret vurderer likviditetsrisikoen i innskotsportefølje som avgrensa.

Verdipapir

Hovudmålet med kjøp av obligasjonar er å støtta lovpålagte krav til likviditet. Banken si portefølje på 207,8 mill. kroner i obligasjonar blir nytta som likviditetsreserve og ikkje som handelsportefølje. Obligasjonane har flytande rente og rentesatsen blir regulert i samsvar med endringane i 3 mnd. NIBOR- renta. Sjå note nr. 6

Banken sit nå med ein portefølje på anleggsaksjar på 50,7 mill. kroner og eit rentefond på 5,9 mill. kroner.

Eigenkapital/Kapitaldekning

Etter disponering av overskat er banken sin eigenkapital nå 314,3 mill. kroner (297,1).

Eigenkapitalen består av sparebankfondet på 126,7 mill. kroner, gåvefond 6,9 mill. kroner og utjamningsfond 68,8 mill. kroner. I tillegg innskoten eigenkapital på 111,8 mill. kroner og overkursfond på 1,1 mill. kroner. Banken eig sjølv eigenkapitalbevis for 1,0 mill. kroner.

Kapitaldekninga ved utgangen av året er 21,03 % (20,20%). Styresmaktene sitt krav på minimum er 12 % inklusiv bufferkrav.

Kjernekapitaldekning er 21,03 % og rein kjernekapitaldekning er på 17,99%.

Styret vurderer at banken er godt kapitalisert. Viser til note 15.

Konsernet Hjelmeland Sparebank

Konsernet består av Hjelmeland Sparebank og Ryfylke Eiendomsmegling AS, der banken har ein eigardel på 70%. Sjå note 2.

Risikostyring

Verksemda i Hjelmeland Sparebank skal vera innafor ramma låg til moderat risikoprofil. Styret meiner at den interne kontrollen er i samsvar med forskrift om risikostyring og internkontroll. Banken har etablert eigne strategiar for risiko, og det er konkrete mål for styring og rammer. Desse strategiane blir reviderte årleg saman med banken sin planprosess elles.

Med bakgrunn i Finanstilsynet sine føresegner om kontrollansvar og internkontroll i sparebankar, har styret etablert systematisk overvakings- og rapporteringssystem på alle nivå for dei ulike hovudområda i banken.

Ansvarleg for dei ulike områda rapporterer kvartalsvis med ein utvida årleg rapport til dagleg leiar. På bakgrunn av innkomne rapportar og eiga vurdering gir banksjefen ei totalvurdering av internkontrollen til styret. Ekstern revisor får rapporten, og gir ein uttale til styret om at arbeidet er gjennomført og at rapporten er i samsvar med den faktiske stoda i organisasjonen. Rapportane angir at kontrollen er på eit akseptabelt nivå.

Styret og banken har utarbeidd ICAAP-rapport og kartlagt kva kapital banken må ha i ulike framskrivingar med nedgang i økonomien, samt risikoområda og kva kapital me må ha i høve til dei. Interne ressursar har i 2018 blitt nytta til rapportering og oppfølging.

Operasjonell risiko

Risiko for at tilsette, underleverandørar, system, maskinar og bygg ikkje verkar i samsvar med føresetnaden og at banken som følgje av dette misser inntekter, forretningar eller blir påført kostnader.

For å avgrensa og overvaka den operasjonelle risikoen har banken m.a. gjort følgjande:

- Fysisk sikra bankbygg og teknisk utstyr.
- Utarbeidd rutinar for ansvar og oppgåvedeling for kredittyting, plassering og pengehandtering.
- Systematisk vidareutdanna dei tilsette for ved det å gjera dei betre kvalifisert for arbeidet.
- Utarbeidd rutinar for rapportering til styret ved driftsavvik i høve til norm.

Etter styret si mening er den operasjonelle risikoen i banken middels.

Strategisk risiko

Risiko for tap av utlåns- og innskotsmidlar på grunn av feil pris eller dårlig service, risiko for tap av konkurranseskraft ved feil kostnadsnivå og risiko for tap av omdømme ved feil profil i marknaden.

Banken har synt evne til raskt å tilpassa seg nye rammevilkår frå styremaktene. Som liten institusjon med evne til å gjera raske vedtak for å tilpassa seg endra marknadsforhold vurderer styret den strategiske risikoen som relativt liten.

Likviditetsrisiko

Risiko for at banken ikkje har nok likvider til å dekka banken sine skyldnader ved forfall.

Banken har gjennom året hatt god likviditet.

Samsvaret mellom innskot frå kundar og utlån til kundar er ved utgangen av året på 71,1 %. Det har vore ein nedgang i utlåna og ein auke i innskota.

Det er i 2018 forfall 75 mill. kroner i KfS og to obligasjonslån på til saman 210 mill. kroner. Banken har ein unytta trekkrett i DNB på 125 mill. kroner.
Per 31.12.18 har banken eit LCR-nivå på 123.

Styret vurderer likviditetsrisikoen som låg til moderat.

Marknadsrisiko

Marknadsrisiko blir definert som risiko for tap i marknadsverdi knytt til portefølje av finansielle instrument som følge av svingingar i aksjekursar, valutakursar, renter og råvarereprisar.

Hjelmeland Sparebank si obligasjonsportefølje blir forvalta av Eika Kapitalforvaltning. Dei forvaltar etter eit mandat vedteke av styret i banken. Porteføljen er i dag papir som er langt mindre utsett for fall i verdi enn tidlegare år. Ein stor del er OMF.

Deler av banken si portefølje ligg i Norges Bank og er nytta som sikkerheit for lån banken kan ta opp der.

Banken har vald å ha ein låg risikotoleranse. Marknadsrisiko er ikkje eit kjerneområde for banken. Banken skal ikkje aktivt ta posisjoner og skal i hovudsak berre ha marknadsrisiko som følge av banken sin inn- og utlånsaktivitet og banken sitt behov for likviditetsforvaltning i renteberande verdipapir. Samla vurdering av banken sin marknadsrisiko er vurdert som låg til moderat.

Renterisiko

Risiko for at renta på kundeinnskot og på lån frå andre finansieringskjelder endrar seg raskare enn det er råd å få endra på vilkåra for lån til kundar og til finansinstitusjonar.

Det har vore ein auke i innskot til fast rente. Per 31.12.18 er desse innskota 391 mill. kroner (348). Elles er det i banken innskot for 44 mill. kroner (93) kor renta er relatert til 3 mnd NIBOR. Tilsvarande utlån representerer 89 mill. kroner (88)

Ved renteendringar oppover medfører det at me har eit visst rentetap på grunn av at lovverket ikkje får regulert utlånsrenta like raskt som innskotsrenta, og motsett ved fall i renta.

Obligasjonane som banken elg har flytande rente med regulering kvart kvartal i høve til endring i 3 mnd. NIBOR. Det same gjeld for obligasjonslåna som sparebanken har tatt opp.

Risikoen for rentetap som følgje av at sparebanken ikkje raskt nok kan tilpassa rentenivået i banken i høve til endringar i det generelle rentenivået i samfunnet er låg til moderat.

Valutarisiko

Risiko for tap ved at kursen mellom norske kroner og utanlandsk valuta skal endra seg i disfavør av den valutaposisjonen banken måtte ha.

Ved årsskiftet har Hjelmeland Sparebank ingen lån i utanlandsk valuta. Sparebanken har ei mindre behaldning av kontantar i valuta for å ivareta kundane sine behov for reisevaluta. Indirekte har banken også ein valutarisiko ved at det er garantert for lån i valuta som kundar har tatt opp. Låna utgjer 45,2 mill. kroner (43,5) kroner og er spreidde i fleire valutaslag, men i hovudsak CHF. Låna er sikra med pant. Ingen av engasjementa er vurdert som tapsutsette.

Garantiar kan bli fornøya dersom kunden stiller tilstrekkeleg sikkerheit og likviditet til å dekka disagio fortløpande.

Styret vurderer krava til å vera tilstrekkelege slik at banken har låg risiko knytt til slike garantiar.

Kursrisiko

Risiko for at omsetningsverdien på banken si verdipapirportefølje kan bli redusert i høve til bokført verdi og at det av dette oppstår bokføringsmessigt tap for banken.

Obligasjonane banken eig er forvalta av Eika Kapitalforvaltning og per 31.12. er bokført til 207,7 mill. kroner (193,7). Styret har vedteke grenser for maksimal eksponering i selskap og sektor og dette blir rapportert til styret månadleg.

Banken sine anleggsaksjar er strategisk plassering i Eika Gruppen og Eika Boligkreditt. Samla sett er det styret si vurdering at kursrisikoen i banken er låg.

Kredittrisiko

Risiko for at ein kunde ikkje kan dekka sine skyldnader ved forfall, t.d. ikkje betala attende eit lån på grunn av manglende betalingsevne eller vilje.

Risikoklassifiseringa er ein integrert del av kredittvurderingsprosessen i banken, og for alle vesentlege engasjement skal det etter banken sine rutinar føreligga ei risikoklassifisering. Det blir brukt ein standardisert modell som er felles for både privatmarknaden og næringslivmarknaden, men kriteria som ligg till grunn for klassifiseringa er vekta ulikt i dei to marknadene.

Låna er fordelt på mange små låntakarar i ulike bransjar. Dei største engasjementa blir regelmessig og minst kvart kvartal vurderte av administrasjonen, med minst årleg rapport til styret. Risikoklassifisering av brutto utlån går fram av note 5.

Kredittrisiko og oppfølging av tapsutsette engasjement er av stor viktighet, og blir overvaka gjennom analysar, rapportering misleghald, restanse og overtrekk.

Styret får framlagt kvartalsvise kreditrapportar som syner risikoene banken har tatt på området sett mot dei rammer styret har satt i kredittpolicy. Rapporten er brukt gjennom fleire år og gir administrasjonen og styret viktig informasjon om banken si risikostyring på kredittområdet.

Finanstilsynet sine «Retningslinjer for forsvarlig utlånspraksis» er implementert i banken si kreditthandbok.

Oppfølging og kontroll med kredittrisikoen blir sett på som god, og styret vurderer den samla kredittrisikoen som moderat.

Personaltilhøve, miljø og tryggingstiltak

Det er ved utgangen av året 21 tilsette i banken som utgjer 19,7 årsverk i bankdrifta og 0,3 årsverk i reinhaldsfunksjon.

Lån til tillitsvalde og tilsette går fram av note nr. 21.

Fråvær

Fråværet syner slik utvikling:

2018	2017
3,03	3,22

Sjukefråværet har i året våre noko høgt. Hjelmeland Sparebank er ei IA-verksemnd.

Banken har kollektiv pensjons- og ulykkesforsikring gjennom forsikrings- selskap for sine tilsette.

Ytre miljø

Sparebanken driv ikkje verksemnd som ureinar det ytre miljø ut over det som følgjer av vanleg bankdrift.

Arbeidsmiljø

Banken ser det som viktig med god trivsel og godt arbeidsmiljø.

Ulykke og skader

Det har ikkje vore ulykker eller skader av noko slag i 2018.

Samfunnsansvar

Hjelmeland Sparebank skal være ei viktig kjelde til vekst og trivsel i Ryfylke og vera det naturlege valet for tenester innan banken sitt virkeområde. Som leiande finansinstitusjon for målgruppene vil Hjelmeland Sparebank i samarbeid med andre, bidra til ei positiv utvikling i distriktet.

Me skal leggja stor vekt på at kundane er tilfredse med dei tenester dei mottar og skal føla seg velkomne i banken. Gjennom tilfredshet over tid skal me skapa gode relasjoner med kundane.

Drifta skal vera basert på strenge krav til etikk og forretningsmoral. Forholdet til kundar og kollegaer skal vera basert på dei etiske grunnverdiar som gjeld for finansnæringa generelt og banken sine etiske retningsliner. Banken skal ha ein organisasjonskultur prega av våre verdiar og kontinuerlig læring.

Hjelmeland Sparebank har i alle år bidrige til lokalsamfunnet og Ryfylke, som også er vårt nedslagsområde, både med sponsormidlar og frå gåvefond. I slutten av 2013 stod Røgjelstad Idrettsanlegg som er ein godkjent kunstgrasbane, som banken samla har gitt 3,0 mill. kroner til. Heile anlegget var ferdig i 2018. Banken er sponsor for fleire av idrettslag i fylket, i tillegg til enkeltutøvarar innan skiidrett, trail m.m. Banken har vore hovudsponsor for Frukt og Laks Festivalen sidan starten. Me har frå gåvefondet vårt gitt til mange av dei aktivitetane som ikkje naturleg ville fått av sponsormidlane våre. Det vere seg skyttarlag, fritidsklubber, fritid/turposter, korps, ungdomslag, bygderåd, bedehus, teaterlag og fleire.

Dei fleste ungdomane i Hjelmeland vel å flytta frå bygda når dei skal ta vidare utdanning. Hjelmeland Sparebank har tatt kontakt med skulen og tilbydd lærermateriale og personlege ressursar, til å førebu dei unge til å handsama eigen økonomi.

Det er fleire kvinner enn menn tilsette banken. I leiargruppa på 3, er det ei kvinne. Blant rådgjevarane er det eit fleirtal kvinner og i banken sitt styre er 2 av 6 medlemmer kvinner.

Me meiner det ikkje blir gjort skilnad på tilsette eller ved tilsettingar på grunn av kjønn, nasjonalt opphav, religion eller livssyn.

Hjelmeland Sparebank er oppteken av sitt samfunnsansvar og har innarbeida dette i overordna retningsliner under konkrete emne som etikk, helse, arbeidsmiljø og sikkerheit, ytre miljø, arbeid mot kvitvasking og økonomisk kriminalitet og me har årleg gjennomgang av rutinar og instruksar, samt etterleving lovverket rundt dette.

Banken har ingen forskings- og utviklingsaktivitet.

Eigartilhøve/organisasjon

Hjelmeland Sparebank er ein institusjon som er dels sjølveigande og dels eigd av andre som eig eigenkapitalbevis, og er organisert i samsvar med sparebanklova, samt lov om finansieringsverksemnd og finansinstitusjonar.

Sjå note 25

Forstandarskapet

Det høgaste organet i banken er for-standarskapet som har 16 medlemer:

6 blir valde av eigarane av eigenkapital-bevisa,

2 blir valde av kommunestyret,

4 blir valde av innskytarane, og

4 blir valde av og mellom dei tilsette.

Forstandarskapet fastset banken sine vedtekter, vedtek banken sitt rekneskap, vel banken sine representantar i styre og kontrollnemnd. Honorar til medlemmene i forstandarskapet går fram av note 21.

Leiar i forstandarskapet er Dagfinn Hatløy

Styret

Forstandarskapet vel 6 medlemer til styret, som saman med banksjefen er ansvarleg for drifta av sparebanken.

Styret har i året hatt 11 ordinære møte. I tillegg har det vore eit strategimøte, samt møte på telefon for avklaring av saker som ikkje kan venta til ordinært møte. På styremøta er det mellom anna gjennomgått periodiske rekneskap målt mot budsjett og fjaråret. Vidare går styret gjennom administrasjonen sine rapportar over utviklinga i banken, samt omsetning av verdipapir og større kreditsaker. Styret får også rapportar som viser status på arbeidet med styret sine vedtak og kor banken ligg i høve til dei strategiske måla. Styret følgjer ein plan for revidering av styringsdokumenta i banken.

Honorar til styret går fram av note 21.

Leiar i styret er Ove Ommundsen.

Revisjon

Til å kontrollera verksemda er sparebanken pliktig å ha revisor.

Meldinga frå revisor ligg ved årsmeldinga. Godtgjersla til revisionen går fram av note 22.

Statsautorisert revisor Inge Soteland frå RSM har denne oppgåva i banken.

Utsiktene framover

Styret ser det som eit hovudmål å sikra ei langsiktig og stabil verdiauke av banken gjennom å utvikla vidare den verksemda me i dag driv. Dette skal skje innanfor dei rammer som går fram av finanslovgivinga, banken sine vedtekter og dei retningslinjer forstandarskapet har gitt. Me skal yte fullgod service til kundane og sikra tilstrekkeleg vekst i storleik og tilbod for å møta og halda følgje med utviklinga i banken sitt virkeområde. Banken skal sikra trygge og interessante arbeidsplassar og vera attraktiv for personar med realkompetanse i samsvar med stadig stigande kvalifikasjonskrav, og me skal ta godt vare på dei tilsette.

Styret forventar at 2019 skal bli eit godt år for banken. Den underliggjande drifta har utvikla seg godt. Det er ytterlegare potensiale ved fleksibel bruk av dei ulike ressursane me rår over i banken, for å løysa både eksisterande oppgåver på ein meir rasjonell måte og å kunna ta på oss nye oppgåver.

Banken skal over tid gi eigarane direkteavkastning på minimum 3% over snitt risikofri rente for tilsvarande periode.

Takk!

Styret vil retta ein spesielt stor takk til dei tilsette i banken for all innsats i 2018.

Vidare vil styret takka kundane og eigarane for tilliten dei syner og for ein god oppslutnad om Hjelmeland Sparebank, som gjer det mogleg for oss å driva vidare som ein sjølvstendig og frittståande finansinstitusjon.

Me ønskjer at godt samarbeid og felles innsats skal gje positiv utvikling for banken og regionen i åra framover.

4130 Hjelmeland, den 31.desember 2018/14. februar 2019.

Ove Ommundsen

Styreleiar

Anne Berit Amdal

Susanna Poulsen

Adm. Banksjef

Berit T. Skiftun

Tommy Nordbø

Tore Berntsén

Odd Magne Hetlelid

RESULTATREKNEKAP

Morbank			Konsern	
2018	2017 Alle tal er i helle tusen	Note	2018	2017
	RENTEINNTEKTER OG LIKNANDE INNTEKTER			
1.692	789 Renter og likn. inntekter av utlån/krev kreditinstitusjonar		1.692	789
84.026	86.002 Renter og likn. inntekter av utlån til kundar		83.520	85.508
3.128	3.045 Renter og likn. inntekter av serif.,obl.o.a. verdipapir		3.128	3.045
	3 Andre renteinntekter		0	3
88.846	89.838 Sum renteinntekter og liknande inntekter		88.340	89.344
	RENTEKOSTNADER OG LIKNANDE KOSTNADER			
4.813	4.121 Renter og likn. kostnader på gjeld til kreditinstitusjonar		4.813	4.121
23.873	23.613 Renter og likn. kostnader på overskot frå kundar		23.801	23.610
12.432	13.606 Renter og likn. kostnader obligasjoner		12.432	13.606
2.449	2.411 Renter og likn. kostnader ansv.lånekapital		2.449	2.411
1.254	1.174 Andre rentekostnader		1.254	1.174
44.822	44.925 Sum rentekostnader og liknande kostnader		44.750	44.922
44.024	44.913 NETTO RENTE OG KRED.PROV. INNTEKTER		43.590	44.422
	UTBYTE O.A. INNTEKTER AV VERDIPAPIR			
3.923	3.760 Sum utbyte o.a. inntekter av verdipapir		3.923	3.760
	PROV.INNT. OG INNNT. FRÅ BANKTENESTER			
1.414	1.481 Garantiprovisjon	18	1.414	1.481
13.276	13.499 Andre gebyr og provisjonsinntekter		13.276	13.499
14.690	14.980 Sum provisjonsinntekter og inntekter frå banktenester		14.690	14.980
	PROV.KOST. OG KOST. FRÅ BANKTENESTER			
1.911	2.135 Andre gebyr og provisjonskostnader		1.911	2.135
	NETTO VINST/TAP AV VALUTA OG VERD.PAPIR			
53	265 Netto verdiendring og vinst/tap på serifikat, obligasjoner		53	265
159	258 Netto verdiendring og vinst/tap på aksjar og fond		159	258
259	186 Netto verdiendring og vinst/tap på valuta		259	186
471	709 Sum netto verdiendring og vinst/tap av verdipapir og valuta		471	709
	ANDRE DRIFTSINNTEKTER			
201	284 Driftsinntekter faste eigedomar	19	201	284
36	69 Andre driftsinntekter		4.742	5.793
237	353 Sum andre driftsinntekter		4.944	6.077
17.410	17.668 Netto andre driftsinntekter		22.116	23.391
61.433	62.581 SUM NETTO DRIFTSINNTEKTER		65.706	67.813
	LØN OG ADMINISTRASJONSKOSTNADER			
13.054	13.121 Løn	21a	16.490	16.797
750	254 Pensjonar	20	750	254
2.691	2.854 Sosiale kostnader		2.691	2.854
10.428	10.281 Administrasjonskostnader		10.428	11.146
26.923	26.510 Sum løn og administrasjonskostnader		30.359	31.051
	AVSKRIVINGAR AV VARIGE DRIFTSMIDLAR			
305	305 Ordinære avskrivingar	22,9	601	593
	ANDRE DRIFTSKOSTNADER			
667	831 Driftskostnader faste eigedomar	22	667	831
3.980	3.704 Andre driftskostnader		4.974	4.230
4.647	4.535 Sum andre driftskostnader		5.641	5.062
31.875	31.351 SUM DRIFTSKOSTNADER		36.601	36.706
29.558	31.230 DRIFTSRESULTAT FØR TAP		29.105	31.107
	TAP PÅ UTLÅN, GARANTIAR m.m.			
-95	97 Tap på utlån	5	-95	97
-95	97		-95	97
	NEDSKRIV./REVERSERING OG VINST/TAP PÅ VERDIPAPIR			
2.296	-472 Vinst/tap ved salg av anleggsmidlar		2.296	-472
2.296	-472 Sum nedskriving og vinst/tap på verdipapir		2.296	-472
31.760	30.856 RESULTAT FØR SKATT		31.307	30.733
6.731	7.232 SKATT PÅ ORDINÆRT RESULTAT	24	6.731	7.232
25.029	23.624 RESULTAT AV ORDINÆR DRIFT ETTER SKATT		24.576	23.501
	Minoritetens andel av resultat av ordinær drift etter skatt			-37
	Majoritetens andel av resultat av ordinær drift etter skatt		24.576	23.538
	DISPONERING AV OVERSKOT			
9.448	8.722 Overført til Sparebanken sitt fond			
5.877	7.450 Overført til utjammningsfond			
8.705	6.452 Utbyte eigenkapitalbeviskapital			
1.000	1.000 Gåver			

BALANSE

Morbank				Konsern			
	2018	2017	Alle tal er i hele tusen.		NOTE	2018	2017
1			EIGEDELAR				
1	68.900		70.015 KONTANTAR OG KRAV PÅ SENTRALBANKAR			68.900	70.015
3			UTLÅN TIL OG KRAV PÅ KREDITTINSTITUSJONAR				
3.1	55.936		230.499 Utlån til og krav på kredittinstitusjonar utan avtalt oppseing			55.936	230.499
3.2	6.750		6.750 Utlån til og krav på kredittinstitusjonar med avtalt oppseing		7	6.750	6.750
	62.686		237.249 SUM UTLÅN TIL KREDITTINSTITUSJONAR			62.686	237.249
4			UTLÅN TIL KUNDAR				
4.3	125.411		154.805 Kasse-/drifts- og brukskreditt			114.530	143.573
4.4	37.477		52.684 Byggelån			37.477	52.684
4.5	2.372.088		2.335.044 Nedbetalingslån			2.372.088	2.335.044
	2.534.976		2.542.533 Sum utlån før nedskrivningar		5,21b	2.524.094	2.531.301
4.7	10.686		9.431 Individuelle nedskrivningar		5	10.686	9.431
4.8	12.000		12.900 Gruppevis nedskrivningar		5	12.000	12.900
	2.512.290		2.520.202 SUM NETTO UTLÅN PÅ KUNDAR			2.501.408	2.508.970
6			SERTIFIKAT OG OBLIGASJONAR				
6.1	34.094		39.029 Sertifikat og obligasjonar utstedt av det offentlige			34.094	39.029
6.2	173.589		154.699 Sertifikat og obligasjonar utstedt av andre			173.589	154.699
	207.683		193.728 SUM SERTIFIKAT OG OBLIGASJONAR		6,7	207.683	193.728
7			AKSJAR, PARTAR OG ANDRE VERDIPAPIR				
7.1	56.663		50.604 Aksjar, partar og eigenkapitalbcvis		2,8	56.663	50.604
9.2	4.522		4.522 Eigarinteresse i konsern		2	56.663	50.604
	61.184		55.125 SUM AKSJAR, PARTAR OG ANDRE VERDIPAPIR			56.663	50.604
11			VARIGE DRIFTSMIDLAR				
11.1	0		0 Maskinar, inventar og transportmidlar			34	46
11.2	6.274		6.579 Bankbygningar og andre eigedommar			17.467	17.928
	6.274		6.579 SUM VARIGE DRIFTSMIDLAR		9	17.501	17.974
12			ANDRE EIGEDELAR				
12.2	6		0 Andre eigedelar			6	0
	6		0 SUM ANDRE EIGEDELAR			6	0
13			FORSKOTS BETALING OG OPPTENTE KRAV				
13.1	3.756		4.996 Opprente ikkje mottekte inntekter			6.382	7.396
13.2.2	1.168		595 Andre forsk.betalte kostnader			1.223	715
	4.925		5.591 SUM FORSKOTBET. OG OPPTENTE INNTEKTER			7.605	8.111
	2.923.949		3.088.489 SUM EIGEDELAR			2.922.454	3.086.651

BALANSE

Morbank			Konsern			
	2018	2017		NOTE	2018	2017
		Alle tal er i hele tusen.				
		GJELD OG EIGENKAPITAL				
14		GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONAR				
14.1	7	0 Lån og innskot fra kreditinstitusjonar utan oppseing			7	0
14.2	225.000	225.000 Lån og innskot fra kreditinstitusjonar med løpetid		12	225.000	225.000
	225.007	225.000 GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONAR			225.007	225.000
15		INNSKOT FRÅ OG GJELD TIL KUNDAR				
15.1	1.021.931	1.228.294 Innskot frå kundar utan avtalt løpetid			1.023.248	1.228.782
i	779.400	543.634 Innskot frå kundar med avtalt løpetid			779.400	543.634
	1.801.331	1.771.929 SUM INNSKOT FRÅ KUNDAR		12	1.802.648	1.772.416
16		GJELD STIFTA VED UTST. AV VERDIPAPIR				
16.3	505.103	715.503 Obligasjonsgjeld			505.103	715.503
	505.103	715.503 SUM GJELD STIFTA VED UTST. AV VERDIPAPIR		12	505.103	715.503
17		ANNA GJELD				
17.3	19.838	19.925 Anna gjeld			19.838	19.925
	19.838	19.925 SUM ANNA GJELD		12	19.838	19.925
18	7.882	8.431 PÅKOMNE KOSTN. OG FORSKOTBET.INNT.			8.859	9.443
19		AVSETN FOR FORPLIKT. OG KOSTNADER				
19.2	12	87 Utsatt skatt		24	12	87
19.3	500	500 Spes avsetn garantisvar			500	500
	512	587			512	587
20		ANSVARLEG LÅNEKAPITAL				
20.1	50.000	50.000 Fondsobligasjoner			50.000	50.000
	50.000	50.000 SUM ANSVARLEG LÅNEKAPITAL OG FONDOSBL		13	50.000	50.000
	2.609.672	2.791.375 SUM GJELD			2.611.966	2.792.874
		EIGENKAPITAL				
		INNSKOTEN EIGENKAPITAL				
21.1.2	111.770	111.770 Eigenkapitalbeviskapital			111.770	111.770
21.1.3	-1.022	-2.227 Beh eigne eigenkapitalbevis			-1.022	-2.227
21.2	1.125	1.125 Overkursfond			1.125	1.125
	111.872	110.668 SUM INNSKOTEN EIGENKAPITAL		14,25	111.872	110.668
		OPPTENT EIGENKAPITAL				
22.2	6.873	6.185 Gavefond			6.873	6.185
	126.668	117.221 Sparebankfond			122.659	113.528
	68.864	63.042 Utjamningsfond			68.864	63.042
22.7	0	0 Minoritetsinteresser			220	356
	202.404	186.447 SUM OPPTENT KAPITAL			198.615	183.110
	314.277	297.114 SUM EIGENKAPITAL		14,25	310.487	293.777
	2.923.949	3.088.489 SUM GJELD OG EIGENKAPITAL			2.922.454	3.086.651
		POSTAR UTANOM BALANSEN				
23	87.700	86.963 Garantiar		16	87.700	86.963
	87.911	88.414 Forpliktingar (ubenytt kredittar/bev ikke disk lån)		16	87.911	88.414
		Hjemmeland den 31. desember 2018/14. februar 2019				

Ove Ommundsen Berit T. Skiftun Tore Berntsen
Styrelseleiar

Anne Berit Amdal Tommy Nordbø Odd Magne Hetlelid
Anne Berit Amdal Tommy Nordbø Odd Magne Hetlelid
Susanna Poulsen Adm. Banksjef

KONTANTSTRAUMANALYSE

Morbank		Konsern	
2018	2017	Alle tal er i hele tusen	
			2018
24.821	26.173	Tilført frå drifta i året *)	24.664
-8.470	-4.440	Endring diverse gjeld	-8.786
-140	-240	Endring diverse krav	-140
16.211	21.493	Likviditetsend. frå resultatrekneskapen	15.738
7.912	-86.826	Endring utlån	7.562
-13.955	2.823	Endring i sertifikat og obligasjoner	-13.955
-210.401	200.287	Endring i obligasjonslån & sertifikat	-210.401
-6.059	-1.142	Endring i aksjar	-6.059
0	0	Endring i ansvarleg lån	0
29.402	-20.909	Endring i innskot frå kunder	30.232
7	0	Endring i innskot frå kreditinstitusjonar	0
-193.094	94.233	Netto endring likviditet frå balansen	-192.621
-176.883	115.726	NETTO LIKVIDENDRING DRIFT - A	-176.883
0	0	Investering i varige driftsmidlar	0
0	0	Investering i immaterielle eiendeler	0
0	0	NETTO LIKVIDENDRING INVESTERINGAR - B	0
1.205	2.030	Endring innskutt kapital	1.205
1.205	2.030	NETTO LIKVIDENDRING FINANSIERING - C	1.205
-175.678	117.756	SUM ENDRINGAR LIKVIDER A+B+C	-175.678
307.264	189.508	Likvidbehaldning 01.01.	307.264
131.586	307.264	Likvidbehaldning 31.12.	131.586
Som består av:			
68.900	70.015	Kasse og Noregs Bank.	68.900
62.686	237.249	Likviditetsinnsk. andre finansinstitusjonar	62.686
 Tilført frå drifta i året			
31.760	30.856	Resultat før skatt	31.307
-7.149	-5.085	Betalt skatt	-7.149
-95	97	Tap på utlån	-95
305	305	Ordinære avskrivningar	601
24.821	26.173	Tilført frå drifta i året *)	24.664
			26.338

OVERSIKT OVER REKNESKAPSPrINSIPP OG NOTER.

- 1 Generelle rekneskapsprinsipp.**
- 2 Dotterselskap og tilknytta selskap**
- 3 Finansiell risiko**
Fordeling etter restløpetid.
Fordeling etter framtidig renteendring.
Gjennomsnittlig rente.
Vurdering.
- 4 Finansielle derivat og instrument**
- 5 Utlån og garantiar.**
Risikoklassifisering - verdsetjing - forklaring - definisjonar.
Tap på utlån.
Fordelt etter næringer, tap og geografi.
- 6 Sertifikat og obligasjonar**
- 7 Ansvarleg lånekapital i andre foretak**
- 8 Aksjar, andeler og andre verdipapir**
- 9 Varige driftsmidlar**
- 10 Andre egedelar**
- 11 Forvalting av finansielle instrument**
- 12 Gjeld**
- 13 Ansvarleg lånekapital**
- 14 Endringar i eigenkapital**
- 15 Kapitaldekning**
- 16 Postar utanom balansen**
- 17 Utlån og garantiar fordelt etter geografi**
- 18 Provisjonsinntekter og andre inntekter frå banktenester**
- 19 Andre driftsinntekter**
- 20 Pensjonskostnader og pensjonsforpliktingar - antall tilsette.**
- 21 Opplysningar vedk. tilsette og tillitsmenn.**
21 a Godtgjerling til tilsette og tillitsvalde
21 b Län og stilt sikkerheit til leiande tilsette
- 22 Opplysningar om driftskostnader.**
- 23 Resultat etter skatt**
- 24 Skatt**
- 25 Eigenkapitalbevis og eigarstruktur**

NOTER TIL REKNESKAPENSKAPET 2018

Note 1 - Rekneskapsprinsipp

Banken sin årsrekneskap er utarbeidd i samsvar med Rekneskapsloven av 1998, forskrift om årsrekneskap for bankar samt god rekneskapskikk i Norge, og gir et rettvisande bilde av banken sitt resultat og stilling. Under enkelte noter er det tatt inn ytterlegare forklaring og henvising til postar i resultatrekneskap og balanse. Alle beløp i resultatrekneskap, balanse og noter er i heile tusen kroner dersom ikkje anna er oppgitt. Banken vil fra 1.1.2020 rapportere iht. IFRS. Overgangen vil skje med virkning for 1. kvartal 2020. Overgangseffekten er ikke klar, men forventes å medføre økte balanseførte verdier av aksjer og bygninger samt økte gruppevis nedskrivninger. Effekten på bankens egenkapital og kapitaidekning forventes ikke å bli vesentlig.

RESULTATPOSTAR

Bruk av estimator

Det er brukt estimat og forutsetninger som har påverka resultatrekneskapen og verdsetting av egedeler og gjeld, samt usikre egedeler og forpliktingar på balansedagen under utarbelding av rekneskapen i høve til god reknekapskikk.

Periodisering av renter, provisjonar og gebyr

Renter, provisjonar og gebyr blir ført i resultatrekneskapen etter kvart som dei blir opptent som inntekter eller påkomne som kostnader. Etableringsgebyr som ikkje overstig kostnader ved etablering av det enkelte utlån, blir ikkje periodiserest over lånet si løpetid.

Inntektsføring/kostnadsføring

Forsoksbetaite inntekter ved utgangen av året blir periodisert og ført som gjeld i balansen. Opprente, ikkje betalte inntekter ved utgangen av året blir ført som inntekt, og ført som egedel i balansen. På engasjement der det blir gjort nedskrivningar for tap, blir rentenntekter resultatført ved anvendelse av effektiv rentemetode. Aksjeutbytte blir inntektsført i det året det blir utbetalta. Realisert kursevinst/-tap blir ført i resultatet ifølge FIFU-prinsippet. Det vil sei at den enkelte handel for vedkomande verdipapir blir reskontroført og resultatført separat. Kjøp og salg av verdipapir blir bokført på oppgjørstidspunktet.

UTLÅN – FORKLARING OG DEFINISJONAR

Vurdering av utlån

Banken sine utlån er vurdert til verkeleg verdi når dei blir utbetalte. Gebyr ved etablering av lån overstig ikkje kostnadene og blir inntektsført løpende.

Boliglån overført til og formidla til EikaBoligkredit AS (EBK) er ikkje balanseført. Den vesentlige risiko er vurdert å vera overført til EBK, også for overførte lån som tidlegare har vore på banken sin balanse, og er derfor frårekna.

Engasjement som ikkje er misleghaldne.

Banken vurderer kvart kvarthalts utlåns- og garantiportefølgja, både for nærings- og personkundar. Engasjement over 1,0 mill. kr for BM-kunder og 0,1 mill for PM-kunder blir vurdert særskilt. For engasjementa er det verdien av banken sin sikkerheit, låntaker si betalingsevne etc. som blir vurdert. Dersom gjennomgangen viser at banken kan pårekna tap, blir tapet bokført i rekneskapen som individuell nedskriving.

Engasjement som er misleghaldne.

Et engasjement er misleghalde når kunden ikkje har betalt forfallen termin innan 90 dagar etter forfall, eller når overtrekk på rammekredit ikkje er inndekt innan 90 dagar etter at rammekreditten er overtrekt. Ved misleghald blir kunden sitt samla engasjement vurdert. Låntakar si tilbakebetalingsevne og sikkerheit avgjør om eit tap blir pårekna. Sikkerheten blir vurdert til antatt lågaste realisasjonsverdi på berekningstidspunktet, med frådrag for salgskostnader. Dersom det føreligg objektive bevis på verdifall på banken sine krav, blir dette bokført som individuelle nedskrivninger.

Konstaterte tap

Ved misleghald over 90 dager, stadfesta konkurs, avvikling eller akkord, blir engasjementet vurdert med hensyn til sikkerheit og evne til betaling for å få oversikt over banken sin risiko for tap. Ved objektive bevis på verdifall på engasjementet, blir engasjementet normalt først behandla som individuell nedskriving. Engasjementet blir reknat som endelig tapt når konkurs eller akkord er stadfesta, tvangspant ikkje har ført fram eller som følge av rettskraftig dom eller inngått avtale. Beregna verdifall på engasjementet blir då bokført som konstatert tap, eventuelle individuelle nedskrivningar blir ført til inntekt. Endeleg konstaterte tap blir fjerna frå banken si låneportefølgje og frå individuelle nedskrivninga månaden etter at alle sikkerheter er realisert og det er konstatert at kunden ikkje er søkergod.

Reversering av tidlegare tapsavsette engasjement

Reversering av tidlegare tapsavsette engasjement skal skje i den utstrekning tapet er redusert og objektivt kan bli knytt til ei hending treft etter tidspunktet for nedskriving.

Nedskrivningar på grupper av utlån

Nedskriving på grupper av utlån vil sei nedskriving utan at det enkelte tapsengasjement er identifisert. Nedskrivinga er basert på objektive bevis for verdifall i banken si låneportefølgje ut fra banken si vurdering av risiko for manglende evne til betaling basert på ein analyse av risiko og historiske tal for tap og med grunnlag i banken sitt risikoklassifiseringssystem. Andre forhold kan vera verdifall på fast eigedom ved auka marknadsrenter, svikt i betjeningsevne ved markert renteoppgang eller nedbemannning på større arbeidsplasser.

Individuelle nedskrivningar på utlån

Vurdering av om det føreligg objektive bevis for verdifall skal banken ta enkeltvis av alle utlån som blir sett på som vesentlege. Utlån som er vurdert individuelt for nedskriving og kor nedskriving er gjennomført skal ikkje med i gruppevurdering av utlån. Banken fordeler sine utlån på PM – lån til personmarknaden og BM – lån til bedriftsmarknaden.

FINANSIELLE INSTRUMENT

Finansielle derivat

Banken kan nyte seg av finansielle derivat for å kunna sikre eksponeringa mot renterisiko som oppstår gjennom banken si verksamhet. Det er en derivatavtale pr 31.12.2018.

Verdipapir

Verdipapirbeholdninga blir spesifisert og verdifordelt ved utløpet av kvar reknesaksperiode (månedleg). Omløpsportefølgjen og anleggsporefølgje blir verdifordelt etter forskjellige reglar og kvar for seg. Se også note 8.

Obligasjoner og sertifikater

Banken har obligasjoner definert som andre omløpsmidler. Andre omløpsmidler er vurdert til den lågaste verdi av anskaffings-kostnad og verkeleg verdi. Obligasjonsbeholdninga er sammensatt i henhold til krav til avkastning og risiko og er ein del av banken sin likviditetsbuffer. Forvaltningen av obligasjonsporteføljen er satt ut til ein profesjonell aktør, og forvalteren står også for verdifastsettinga av verkeleg verdi for dei enkelte obligasjonane og sertifikatene. Det blir nytt prisnotert i marknaden. Når noterte priser ikkje ligg føre blir det rekna verkeleg verdi i spread-matrise utarbeidd av Verdipapirfondenes forening.

Aksjar og eigenkapitalbevis

Aksjar og eigenkapitalbevis er klassifisert som omløps- eller anleggsmidlar. Omløpsmidlar blir vurdert til den lågaste verdi av anskaffingskost og verkeleg verdi. Grunnlag for verkeleg verdi for børsnoterte aksjar som er omløpsmidlar, er børskurs på måltidspunktet. Grunnlag for verkeleg verdi for ikkje børsnoterte aksjar som er omløpsmidlar eller anleggsmidlar, er anskaffingskost. Dersom verkeleg verdi for aksjane klassifisert som anleggsmidlar fell under anskaffingskost, og verdifallet er vurdert ikkje å vera av forbigeande karakter, blir aksjane skrivne ned. Nedskrivninga blir reversert i den utstrekning grunnlaget for nedskrivninga ikkje lenger er til stades.

VARIIGE DRIFTSMIDDEL OG IMMATERIELLE EIGEDELAR

Varige driftsmidder

Varige driftsmiddele blir vurdert i balansen til anskaffingskost, fråtrekt ordinære bedriftsøkonomiske avskrivningar og eventuelle nedskrivninga. Nedskrivninga blir tatt i den utstrekning gjenvinnbart beløp er lågare enn balanseført verdi. Det nedskrives til gjenvinnbart beløp. Sistnevnte er høgst av salgsverdi og bruksverdi. Ordinære avskrivningar blir berekna på grunnlag av egedelen si antatt økonomiske levetid og eventuell restverdi.

Pensjonsforpliktingar og pensjonskostnad

Banken har i 2016 avsluttet ytelsesbasert pensjonsordning, og alle ansatte er i dag omfattet av bankens innskuddsordninga. Innskudsordninga blir løpende kostnadsført. Reknesaksmessig behandling av ny AFP-ordning vil, grunna manglende informasjon og pålitelighet i berekningar, bli likestilla med innskudsordning og kostnadsført med årets premiebetaling inntil avklaring omkring berekningane føreligg.

Skatt

Skatt blir kostnadsført når den påløper og er knytta til det reknesaksmessige resultatet før skatt. I tillegg inngår 0,15% formuesskatt i skattekostnaden. Netto utsatt skatt/skattefordel er berekna med 25 % på grunnlag av midlertidige forskjeller som eksisterer mellom reknesaksmessige og skattemessige verdier. Skatteinande og skattereduserande midlertidige forskjeller, som reverserer eller kan reversere i samme periode, er utligna og nettoført. Årets skattekostnad omfattar betalbar skatt for inntektsåret og endringar i utsatt skatt og utsatt skattefordel. Eventuelle endringar i utsatt skatt og utsatt skattefordel blir vist som skattekostnad for året i resultatrekneskapen sammen med betalbar skatt for inntektsåret. Utsatt skatt blir berekna på bakgrunn av forskjeller mellom rapporterte skattemessige og reknesaksmessige resultatet som vil bli utlikna i framtida.

Omrekningsreglar for valuta

Pengepostar i utanlandsk valuta er vurdert til kursen pr 31.12.

Langsiktig gjeld

Obligasjonsgjeld blir oppført til nominelt beløp med justering av over- eller underkurs. Over-/underkursen blir inntektsført eller kostnadsført lineært som ei justering til løpende renter over lånet si løpetid.

KONTANTSTRAUMANALYSE

Kontantstraumar frå operasjonell drift av banken er definert som løpende renter fra utlåns- og innskuddsverksemda mot kundar, netto inn- og utbetalingar fra utlåns- og innskuddsvirksomheten, samt utbetalingar generert fra omkostninger knytta til banken si ordinære verksemd. Investeringsaktivitetar er definert som kontantstraumar frå verdipapirtransaksjonar. I tillegg er kontantstraumar knytt til investeringar i driftsmiddel og eigedommar. Finansieringsaktivitetar (funding) inneheld kontantstraumar frå opptak og nedbetaling av obligasjonsgjeld og marknadsinnslån.

Note 2 - Dotterselskap og tilknytta selskap

Banken har dotterselskapet Ryfylke Eiendomsmegling AS og er eigar av 70 %.

Konsenrekneskapen er utarbeida som om konsernet var ein økonomisk einhet. Transaksjonar og mellomverande mellom selskapa i konsernet er eliminert. Kjøpt dotterselskap blir rekneskapsført i konsenrekneskapen basert på morselskapet sin anskaffingskost. Anskaffingskost er tilordna identifisbare eigedelar og gjeld i dotterselskapet, som blir oppført i konsenrekneskapen til verkeleg verdi på oppgjerstidspunktet. Eventuell meirverdi ut over det som kan bli henført til identifisbare eigedelar og gjeld blir balanseført som goodwill. Meirverdiar i konsenrekneskapen blir avskrive lineært over del oppkjøpte eigedelane si forventa levetid. Eventuell negativ goodwill blir inntektsført over forventa reverseringsperiode.

Note 3 - Finansiell risiko

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risiko for at banken ikkje kan gjere opp sine forpliktingar ved forfall. Banken sine innskotskundar kan i praksis på kort varsel diponera sine innskot. I motsatt fall vil banken sine lånekundar ynske langsiktig finansiering og kredittrammer. På denne måte blir banken eksponert for likviditetsrisiko.

Banken har interne måltall for likviditet, her som likviditetsbuffer, som løpende blir lagt fram for styret. Banken har målsetting om innskotsdekning på minst 75 %, og innskotsdekning ved utgangen av året utgjer 71,1 % mot 69,7 % året før.

For å fylle dette likviditetsgapet funder banken seg også gjennom langsiktige innlån fra penge- og kapitalmarked. Forfallstrukturen kjem fram i note 12 om gjeld. Trekkrettigheter i DnB på MNOK 125, er på kort sikt sentral i denne sammenheng, sjølv om ramene ikkje har vore nytta i 2018.

Likviditetssituasjonen er å sjå på som god.

I tabellen nedanfor er uttrekt kasse-/driftskreditter tatt med under kolonne 0-1 mndr. på linja for utlån til kunder. Innskot fra kunder som ikke har oppsæing er rapportert i kolonnen uten løpetid. Dette er i tråd med Finanstlynets forskrift for slik rapportering.

Note 3 A. Restløpetid for hovedpostar i balansen

Post i balansen	Sum	Inntil 1 mnd	1mnd - 3 mnd	3 mnd - 1 år	1-5 år	Over 5 år	Uten rest løpetid
Eigedelar							
Kontantar og krav på sentralbankar	68.900	65.209	0	0	0	0	3.691
Utlån til kreditinstitusjonar	62.686	55.936	0	3.000	3.750	0	0
Utlån til kunder	2.512.290	164.012	1.215	60.604	116.376	2.192.761	-22.686
Obligasjonar og renteberande papir	207.683	0	8.800	20.514	178.371	0	0
Eigedelar utan restløpetid	72.389	0	0	0	0	0	72.388
Sum eigedelar	2.923.949	285.158	10.015	84.118	298.497	2.192.761	53.393
Gjeld:							
Gjeld/innskot kreditinstitusjonar	225.007	7	0	100.000	125.000	0	0
Innskot frå kunder	1.801.331	10.788	90.020	206.084	84.952	0	1.409.486
Gjeld stifta ved utskr.av verdipapir	505.103	0	0	100.000	405.000	0	103
Ansvarleg lånekapital	50.000	0	0	50.000	0	0	0
Gjeld utan restløpetid	28.232	0	0	0	0	0	28.232
Eigenkapital	314.277	0	0	0	0	0	314.277
Sum gjeld/eigenkapital	2.923.949	10.795	90.020	456.084	614.952	0	1.752.098
Nto. likviditetseksp.balansepster	0	0	0	0	0	0	0
274.363	-80.005	-371.966	-316.455	2.192.761	-1.698.705		

Kredittrisiko

Kredittrisiko er risiko for at banken kan bli påført tap på grunn av at motparten ikkje er i stand til å innfri sine forpliktingar ved forfall.

Kredittrisiko representerer det største risikoområdet for banken og vedkjem alle fordringar på kunder som i hovedsak er utlån. Også andre utstedde kredittar, garantiar, renteberande verdipapir, innvilega ikkje trekte kredittar er forbundne med kredittrisiko. Motpartrisiko som oppstår gjennom derivater og valutakontrakter inneber også kredittrisiko.

Markedsrisiko

Markedsrisiko oppstår som følge av opne posisjonar i rente-, valuta eller eigenkapitalinstrument, og er nærmare omtalt under renterisiko, valutarisiko samt prisrisiko. Risikoen er knytt til resultatsvingingar som følge av endringar i marknadspriser og kurstar.

Renterisiko

Renterisiko oppstår som følge av at banken si utlåns- og innlånsverksemd ikkje har samanfallande rentebinding. Dette betyr at når markedsrenta endrar seg, kan banken først foreta renteendring på sine balanseposter med utgangspunkt i regelverk og avtaler. Ei endring av marknadsrenta vil derfor bety auke eller reduksjon av netto renteinntekter i resultatrekneskapen.

Banken har ei låg renteeksponering på sine utlån, der fastrentelån utgjer MNOK 88,5 ved utgangen av året, MNOK 4 er rentesikra. Behaldning av obligasjonar har flytande rente og er i liten grad utsett for markedsrisiko.

Tid fram til renteregulering for banken sine eigedelar og forpliktingar kjem fram av tabellen nedanfor.

Note 3 B. Renteendringstidspunkt for hovedposter i balansen.

Post i balansen	Sum	Inntil 1 mnd	1mnd - 3 mnd	3 mnd - 1 år	1-5 år	Over 5 år	Uten rente ekspon.
Eigedeler							
Kontantar og krav på sentralbankar	68.900	65.209	0	0	0	0	3.691
Utlån til kreditinstitusjonar	62.686	55.936	0	0	0	0	6.750
Utlån til kundar	2.512.290		2.446.447	0	88.529	0	-22.686
Obligasjoner og renteberande papir	207.683	0	207.683	0	0	0	0
Eigedeler utan restløpetid	72.389	0	0	0	0	0	72.389
Sum eigedeler	2.923.949	121.146	2.654.130	0	88.529	0	60.144
Gjeld:							
Gjeld/innskot kreditinstitusjonar	225.007	100.007	125.000		0	0	0
Innskot frå kundar	1.801.331	0	1.410.256	391.075	0	0	0
Gjeld stifta ved utskr.av verdipapir	505.103	405.000	100.000	0	0	0	103
Ansvarleg lånekapital	50.000	0	50.000	0	0	0	0
Gjeld utan restløpetid	28.232	0	0	0	0	0	28.232
Eigenkapital	314.277	0	0	0	0	0	314.277
Sum gjeld/eigenkapital	2.923.949	505.007	1.685.256	391.075	0	0	342.612
- herav utenlandsk valuta	0	0	0	0	0	0	
Nto renteksp. balanseposter	0	-383.861	968.874	-391.075	88.529	0	-282.467

Valutarisiko

Banken har ved utgangen av året valutarisiko knytt til ei mindre behaldning av kontantar i valuta. Behaldninga er vurdert til dagskurs pr 31.12.

Banken har stilt garantiar tilsvarende motverdi av NOK 45,2 mill. kroner på valutalån som våre kundar har tatt opp i ein annan finansinstitusjon. Banken vil dermed ha ein valutarisiko dersom kunden mislegheld lånet.

Note 4 – Finansielle derivat og instrument

Rente og eigenkapitalrelaterte instrument utanfor balansen

	Nom.bel.	Mark.verdi	
Rentebyteavtalar	31.12.18	31.12.18	Sluttdato
	4.000	-404	26.10.2021
	4.000	-404	

Renteswapper

Avtalar om å endra rentekrav til marknadskrav for eit avtalt beløp over ein nærmere avtalt periode. Det er kun rentekrav som er knytt til transaksjonsflyten.

Note 5 - Utlån og garantiar

Beløp som best representerer banken si maksimale eksponering for kreditrisiko overfor kunder (definert i note 3), uten å ta hensyn til sikkerhetsstilleiser eller andre kreditforbedringer, er bokført verdi av netto utlån tillagt garantier og ikkje utnytta kredittrammer.

Banken si maksimale eksponering for kreditrisiko	2018	2017
Brutto utlån	2.534.976	2.542.533
Nedskriving på individuelle utlån	-10.686	-9.431
Nedskriving på grupper av utlån	-12.000	-12.900
Netto utlån	2.512.290	2.520.202
Garantier	87.700	86.963
Ikkje utnytta kredittrammer	87.911	88.414
Maksimal eksponering for kreditrisiko	2.687.900	2.695.580

Sikkerheit

Banken nyttar sikkerheit for å redusera kreditrisikoen. Sikkerheit kan vera i form av fysisk sikkerheit, kontantdepot eller avtalt motrekning. Fysisk sikkerheit skal som hovedregel vera forsikra og kan for eksempel vera bygningar, bustadar, driftsmidler og/eller varelager. Verdien blir fastsett til verkeleg verdi med eit bestemt %-fradrag avhengig av type sikkerhet. Vurdering av sikkerheten sin verdi blir i utgangspunktet ein føresetnad om fortsatt drift lagt til grunn, med unntak av dei tilfelle der det allereie er tatt ei nedskriving.

Prinsipp for risikoklassifisering

Risikoklassifiseringa er ein integrert del av kreditvurderingsprosessen. Systemet gjer det muleg å ha god overvakning av risikoutviklinga i banken si engasjementsportefølje.

Risikoklassifiseringmodellane er statiske modellar som bereknar kor sansynleg det er at kunden går i misleghold i den kommande 12-månaders perioden. I modellutviklinga er alle banken sine kreditaktivitete kundar i utviklingsgrunnlaget. Modellen nyttar både informasjon om kundane si adferd i banken (overtrekk, purringar, lengd på kundeforhold og liknande), samt offentleg tilgang på informasjon (likningstal, rekneskapstal, alder og liknande). Modellen klassifiserer kundane i 12 risikoklassar.

Spesifikasjon på risikoklasse 31-12-2018

Samlet 31-12-2018		Engasjement	%	Brutto utlån	Garantiar	Ubenytta kredit	Individuell nedskrivning
Akk. risikoklasse 1-3	låg	1.914.659	70,9 %	1.812.577	53.504	48.584	
Akk. risikoklasse 4-7	middels	539.538	20,0 %	494.686	10.060	34.792	
Akk. risikoklasse 8-10	høg	189.705	7,0 %	181.982	5.198	2.525	
Misligholdte og tapsutsatte 11-12	høg	52.023	1,9 %	45.713	4.300	2.010	10.686
Mangelfullt klassifisert	høg	5.918	0,2 %	18	5.900	0	
SUM		2.701.843	100,0 %	2.534.976	78.962	87.911	10.686

Garanti EBK utgjer 8.738 mill.kroner.

Personmarked 31-12-2018		Engasjement	%	Brutto utlån	Garantiar	Ubenytta kredit	Individuell nedskrivning
Akk. risikoklasse 1-3	låg	1.505.307	81,9 %	1.466.263	11.519	27.523	
Akk. risikoklasse 4-7	middels	212.283	11,5 %	211.769	150	364	
Akk. risikoklasse 8-10	høg	99.322	5,4 %	98.917		405	
Misligholdte og tapsutsatte 11-12	høg	16.169	0,9 %	16.169		0	7.036
Mangelfullt klassifisert*	høg	5.917	0,3 %	17	5.900	0	
SUM		1.838.998	100,0 %	1.793.135	17.569	28.292	7.036

* Kun en mindre andel av engasjementene er uklassifisert, og er da medtatt som høy risikoklasse.

Bedriftsmarked 31-12-2018		Engasjement	%	Brutto utlån	Garantiar	Ubenytta kredit	Individuell nedskrivning
Akk. risikoklasse 1-3	låg	409.352	47,4 %	346.308	41.985	21.061	
Akk. risikoklasse 4-7	middels	327.255	37,9 %	282.917	9.910	34.428	
Akk. risikoklasse 8-10	høg	90.383	10,5 %	83.065	5.198	2.120	
Misligholdte og tapsutsatte 11-12	høg	35.854	4,2 %	29.544	4.300	2.010	3.650
Mangelfullt klassifisert	høg	1	0,0 %	1		0	
SUM		862.845	100,0 %	741.835	61.393	59.619	3.650

Spesifikasjon på risikoklasse 31-12-2017

Samlet 31-12-2017		Engasjement	%	Brutto utlån	Garantiar	Ubenytta kredit	Individuell nedskrivning
Akk. risikoklasse 1-3	låg	1.939.144	71,6 %	1.830.085	54.178	54.882	
Akk. risikoklasse 4-7	middels	528.183	19,5 %	484.472	16.810	26.901	
Akk. risikoklasse 8-10	høg	193.541	7,1 %	187.914	1.965	3.662	
Misligholdte og tapsutsatte 11-12	høg	47.579	1,8 %	40.046	4.564	2.969	9.431
Mangelfullt klassifisert	høg	17	0,0 %	17	0	0	0
SUM		2.708.463	100,0 %	2.542.533	77.516	88.414	9.431

Garanti EBK utgjer 9.447 mill.kroner.

Personmarked 31-12-2017		Engasjement	%	Brutto utlån	Garantiar	Ubenytta kredit	Individuell nedskrivning
Akk. risikoklasse 1-3	låg	1.505.460	81,6 %	1.465.614	11.519	28.327	
Akk. risikoklasse 4-7	middels	218.775	11,9 %	217.949		825	
Akk. risikoklasse 8-10	høg	98.986	5,4 %	98.777	150	59	
Misligholdte og tapsutsatte 11-12	høg	22.120	1,2 %	22.120	0	0	7.131
Mangelfullt klassifisert*	høg	16	0,0 %	16	0	0	
SUM		1.845.357	100,0 %	1.804.477	11.669	29.211	7.131

* Kun en mindre andel av engasjementene er uklassifisert, og er da medtatt som høy risikoklasse.

Bedriftsmarked 31-12-2017		Engasjement	%	Brutto utlån	Garantiar	Ubenytta kredit	Individuell nedskrivning
Akk. risikoklasse 1-3	låg	433.684	50,2 %	364.470	42.659	26.555	
Akk. risikoklasse 4-7	middels	309.408	35,8 %	266.522	16.810	26.075	
Akk. risikoklasse 8-10	høg	94.555	11,0 %	89.137	1.815	3.603	
Misligholdte og tapsutsatte 11-12	høg	25.459	2,9 %	17.926	4.564	2.969	2.300
Mangelfullt klassifisert	høg	1	0,0 %	1	0	0	0
SUM		863.107	100,0 %	738.056	65.847	59.203	2.300

Forskyving mellom risikogrupper

Som det kjem fram har det vore ei mindre forskyving mellom risikoklassane.

Dei gruppevisne nedskrivningane, som utgjer TNOK 12.000, er vurdert i høve til banken si tapsekspонering totalt i gruppene 8-12 (høg).

Forventa årleg tapsnivå - forventa tap i høve til renteinntekter.

Banken søker å vektlegga risiko ved prising av engasjement slik at lån og kredittar med lågast rente har ein tilsvarende låg risiko.

Overvaking av kreditrisiko og oppfølging av tapsutsette engasjement er av stor viktighet, og tillagt stor vekt. Kreditrisikoene blir overvaka løpende gjennom analysar, og rapportering av misleghald, restanse og overtrekk.

Det blir vurdert at årlige tap ikkje vil overstiga 0,1 - 0,2 % av brutto utlån dei nærmaste 3 år. Dette er basert på erfaring fra tidlegare år, kjennskap til banken sine lånekundar samt den løpende vurdering av utlånsmassen. I tillegg er det lagt til margin for usikkerheit knytt til finanskrisa sin verknad for våre kunder. Tapa er forventa i det alt vesentlege å komma i grupper med høg risiko og forventa videre å ligga innanfor den samla forventa renteinntekt for gruppa.

Bokført/verkeleg verdi på utlån til kunder

Utlån og garantier blir verdsatt i tråd med "Forskrift om regnskapsmessig behandling av utlån og garantier". Det er ikke grunnar som skulle tilsel at virkeleg verdi/markedspriser skulle avvike fra amortisert kost.
Lån og garantiar blir verdsatt til pålydande når renter og avdrag blir betjent etter avtale og det elles ikke er objektive forhold som tilseier at engasementet bør bli nedskrive.

Dersom det ligg føre objektive bevis for verdifall på enkelte utlån eller grupper av utlån, er låna skrivne ned. Etter forskriften skal slike lån bli skrivne ned med forskjellen mellom balanseført verdi og näverdi av framtidige kontantstrømmer, berekna etter forventa levetid på lånet. Nedskriving blir klassifisert som tapskostnad, og renteinntekter resultatført etter effektiv rentemetode.

Vår modell byggjer på at når det ligg føre objektive bevis for risiko for tap, blir det gjort det ei totalvurdering av kunden sin betalingsevne, av den realsikkerheit som er stilt for lånet, samt av sannsynligheten for tap. Det berekna sannsynlege tap blir skrive ned individuell nedskriving på engasementet. Nedskrivinga blir klassifisert som kostnad på tap.

Dei objektive bevis på at et utlån har verdifall blir basert på observerte data banken har kjennskap til om følgande type hendelser: Vesentlege finansielle problem hos låntager, betalingsmøtsleghald eller andre vesentlege kontraktsbrudd, opplåning for inndekking av termin, finansiell restrukturering, gjeldsforhandling, konkurs.

Utlån, garantier og ubenyttet kredit fordelt på bransjer

2018	Brutto utlån	Garantiar	Potensiell eksponering	Misleghaldne engasjement	Tapsutsette engasjement	Individuell nedskriving	Gruppe nedskriving
Personkunder	1.797.751	17.569	28.292	10.609	24.914	9.036	4.160
Næringslivskunder	737.225	70.131	59.619	730	3.295	1.650	7.840
Sum utlån og garantier	2.534.976	87.700	87.911	11.340	28.209	10.686	12.000
Primærnæringer	255.732	2.128	19.989				
Bygg og anlegg	133.639	24.919	14.477	730			
Eiendomsdrift, finansiell tj.yt.	214.509	25.250	10.497		3.295	1.650	
Varehandel, hotell og restaurantdrift	28.301	350	3.910				
Transport, post og telekommunikasjon	11.429	2.609	1.057				
Tjenesteytende virksomhet	63.193	5.669	5.978				
Industri og bergverk	30.422	469	3.709				
Eika Boligkredit, taps- og lånegaranti	8.738						
Sum næringsekunder	737.225	70.131	59.618	730	3.295	1.650	7.840

2017	Brutto utlån	Garantiar	Potensiell eksponering	Misleghaldne engasjement	Tapsutsette engasjement	Individuell nedskriving	Gruppe nedskriving
Personkunder	1.809.250	11.669	28.211	17.334	4.353	7.131	4.160
Næringslivskunder	733.283	75.294	59.203	878	10.100	2.300	8.740
Sum utlån og garantier	2.542.533	86.963	87.414	18.212	14.453	9.431	12.900
Primærnæringer	255.398	2.128	23.125				
Bygg og anlegg	79.795	21.943	13.955	878		1.000	
Eiendomsdrift, finansiell tj.yt.	248.592	32.279	9.836		10.100	300	
Varehandel, hotell og restaurantdrift	38.095	642	3.988			1.000	
Transport, post og telekommunikasjon	10.845	2.609	931				
Tjenesteytende virksomhet	68.835	5.923	5.073				
Industri og bergverk	31.723	323	2.295				
Eika Boligkredit, taps- og lånegaranti	9.447						
Sum næringsekunder	733.283	75.294	59.203	878	10.100	2.300	8.740

Tap på utlån og garantier	2018		2017	
	Tap på utlån	Tap på garantier	Tap på utlån	Tap på garantier
Tapskostnader i året				
Endring i individuelle nedskrivningar i perioden	1.255			-3.868
+Endring i gruppevis nedskrivninger i perioden	-900			0
+Konst. tap i perioden, med tidl. nedskriving	640			3.950
+Konst. tap i perioden, uten tidl. nedskriving	13			2
-Periodens inngang på tidl. perioders konst.tap	-914			-181
=Periodens tapskostnad	94	0	-97	0

Endringer i individuelle nedskrivninger	Utlån til og fordring på kunder	Garanti-ansvar	Utlån til og fordring på kunder	Garanti-ansvar
Individuell nedskriving 1.1.	9.431	500	13.299	500
Konstatert tap i perioden med tidlegare nedskriving	-625		-3.950	
Tilbakeført tidlegare nedskriving	-2.750		-3.709	
Auka individuelle nedskrivningar i perioden	1.230		1.355	
Nye individuelle nedskrivninger i perioden	3.400		2.436	
Individuell nedskriving 31.12.	10.686	500	9.431	500

Endring i gruppevis nedskrivninger

Nedskriving på grupper av utlån 1.1	12.900		14.500	
+/- periodens nedskriving på grupper av utlån	-900		-1.600	
Nedskriving på grupper av utlån 31.12	12.000	0	12.900	0

Dei gruppevis nedskrivningane tar høgde for tap på engasjement i banken sin portefølje, som på balansetidspunktet ikkje er identifisert som tapsutsett. Systemet for avsetning bygger på historiske tap samt utvikling i engasjement med høg risiko.

Misleg'haldne og tapsutsette utlån	2018	2017	2016	2015	2014
Misleg'haldne utlån totalt	11.340	18.212	10.565	4.952	6.940
-Individuell nedskriving	-3.608	-4.284	-	-1.000	-1.544
-Individuell nedskriving garantiar	-	-	-	-500	-
Netto misleg'haldne utlån	7.732	13.928	10.565	3.452	5.396
Øvrige tapsutsette lån totalt	28.209	14.453	36.205	18.609	25.361
Individuell nedskriving	-7.078	-5.147	-13.299	-10.608	-11.850
Netto øvrige tapsutsette lån	21.131	9.306	22.906	8.001	13.511

Misleg'hald refererer seg til kunder som ikkje har betalt termin på utlån innan 90 dager etter forfall, eller når overtrekk på rammekreditt ikkje er inndekka som avtalt 90 dagar etter overtrekt limit.

Aldersfordeling av misleg'haldne og tapsutsette utlån

31.12.2018	Over 3 tom 6 mnd	Over 6 mnd tom 12 mnd	Over 1 år	Sum misleg- haldne lån	Taps-utsette lån	Stilt sikker- heit for misleg.h.lån	Stilt sikkerheit for tapsut.lån
Personmarknad	3.449	5.265	1.896	10.610	17.520	7.930	14.225
Næringslivsmarknad			730	730	10.689		6.828
Sum	3.449	5.265	2.626	11.340	28.209	7.930	21.053
31.12.2017							
Personmarknad	7.617	9.716	17.334	10.107	15.900		
Næringslivsmarknad	878		878	4.346			6.800
Sum	0	8.495	9.716	18.212	14.453	15.900	6.800

Note - 6 Sertifikat og obligasjoner.

Verdsetting

Banken si behaldning av obligasjoner er vurdert til lågast av anskaffingskost og verkeleg verdi/marknadsverdi på balansetidspunktet. Heile behaldninga er klassifisert som omløpsmidler, og blir sett på som ei portefølje.

Berekinga av verkeleg verdi bygger på børskurs og/eller forvaltar sine observerte marknadsverdialar, og alle papir er i NOK.

Omløpsmidler	Risikovekt	Bokført verdi	Pålydende verdi	Kostpris	Markedsverdi	Børsnotert andel av bokf
Utstedt av det offentlige						
Kommuner	20 %	34.114	34.000	34.114	34.100	34.114
Sum		34.114	34.000	34.114	34.100	34.114
Utstedt av andre						
Bankobligasjoner	20 %	58.062	58.000	58.045	58.012	57.703
Bankobligasjoner - ansvarlig lån	100 %	3.309	3.300	3.314	3.309	3.293
Kreditforetak - OMF	10 %	112.198	112.000	112.396	112.514	
Kreditforetak	100 %					
Industri	100 %					
Øvrige sektorer	100 %					
Sum		173.569	173.300	173.755	173.835	60.997
Sum obligasjoner	207.683	207.300	207.870	207.936	95.111	
Andeler i verdipapirfond					-	0
Sum sertifikater, obligasjoner mv	207.683	207.300	207.870	207.936	95.111	

Av dette deponert som sikkerheit for lån i Norges Bank

Fri likviditet/sikkerhet for ytterligere lånrett i Norges Bank

Gjennomsnittleg rente på obligasjonane i 2018 er 1,60 % (2017 1,58 %).

Note 7 - Ansvarleg lånekapital i andre foretak

Bokført som utlån til og fordring på kreditinstitusjoner:
Medlemsinnskudd KFS

Pålydende
6.750

Bokført
6.750

Bokført som sertifikater og obligasjoner:

Bankobligasjoner - ansvarlig lån og fondsobligasjoner

3.300

3.309

Note 8 - Aksjer og parter med variabel avkasting

Verdsetting

Aksje-/rentefond er klassifisert som omløpsmiddel, og er vurdert lågste verdi prinsipp der løpanade renteinntekter inntektsføres. Aksjer klassifisert som anleggsmidler er vurdert til anskaffingskost, men blir skrivne ned når virkeleg verdi blir vurdert/observert å vera lågare enn anskaffingskost.

Spesifikasjon etter grupper:		Balanseført verdi	Virkelig verdi	Anskaff kost	OK	Andel børsnotert
Omløpsmidler						
Øvrige omløpsmidler		5.916	5.916	5.995		
Anleggsmidler		50.747	64.641	50.732		
Sum omløpsmidler og anleggsmidler		56.663	70.557	56.727		0
Aksjer og parter	Antall	Resultatført verdendring	Balanseført verdi	Virkelig	Anskaff Kost	Andel børsnotert
Spesifikasjon						
Aksjar:						
SDC AF	1.712	0	770	879	765	
Eika Gruppen AS	979319568	231.597	0	9.515	23.160	9.515
Eika Boligkreditt AS	885621252	7.363.302	0	33.940	33.940	33.940
Elendomskreditt ASA	979391285	15.746	0	1.601	1.748	1.601
Eika VBB AS	921859708	556	0	2.200	2.200	2.200
VN Norge AS	893626492	562	0	796	796	796
Andre			0	21	14	11
Eigenkapitalbevis:						
Kreditforeningen for Sparebanker	986918930	920	0	948	948	948
Kvinesdal Sparebank	937894805	9.555	0	956	956	956
Sum aksjar og parter med variabel avkasting		0	50.747	64.641	50.732	0
Ryfylke Eiendomsmegling AS	987031204	840		4.522	4.522	4.522
Sum datterselskap				4.522	4.522	4.522
Endringer gjennom året av verdipapirer som er anleggsmidler:					Balanseført verdi	
					01.01.2017	Nedskrivn
					Reklass.	Tilgang
Anleggaksjær	55.125			0	6.246	Avgang
						31.12.2017

Note 9 - Varige driftsmidler

Faste eigedomar og andre varige driftsmidler vert ført i balansen til kjøpskostnad, fråtrekt akkumulerte ordinære avskrivningar.

Ordinære avskrivningar er basert på kostpris og avskrivingane er fordelt lineært over driftsmidlane si økonomiske levetid.

Banken nyttar følgjande avskrivingssatsar:

Maskinar/EDB-utstyr 30% Bankbygg 4%.

	Maskiner inv/ transpm.	Bankbygg, inv/ transpm.	SUM
Morbank			
Anskaffelseskost 1/1		13.500	13.500
Årets tilgang		0	0
Årets avgang		0	0
Anskaffelseskost 31/12		13.500	13.500
Akkumulerte avskrivninger 1/1		6.920	6.920
Årets avskrivninger		305	305
Akkumulerte avskrivninger 31/12		7.225	7.225
Bokført verdi pr. 31.12		6.274	6.274

	Maskiner inv/ transpm.	Bankbygg, Hjelmeland	Bygg Jørpeland	SUM
Konsern				
Anskaffelseskost 1/1	313	13.500	12.169	25.981
Årets tilgang	0	0	0	0
Årets avgang	0	0	0	0
Anskaffelseskost 31/12	313	13.500	12.169	25.981
Akkumulerte avskrivninger 1/1	244	6.920	715	7.879
Årets avskrivninger	34	305	261	601
Akkumulerte avskrivninger 31/12	278	7.225	976	8.480
Bokført verdi pr. 31.12	34	6.274	11.193	17.501

Banken nyttar hovedbygget til eiga verksemد.

Bygg kjøpt 22.12.03 er ikke i vesentleg grad nyttet av banken.

To tredjedeler av bygget er leidt ut på avtalar inntil 3 år.

Nyanskaffa bygg av datter er tenkt til eige bruk av eigedomsmeklarane og banken.

Fast eiendom	Type	Geografisk beliggenhet	Areal m 2	Herav utleid areale m 2	Balanseført verdi 31.12
Hovedkontor Hjelmeland	Bankbygg	Hjelmeland	700	0	1.845
Bygg 2		Hjelmeland	800	375	3.907
Tomt		Hjelmeland			522
Sum					6.274

Note 10 - Andre eidegar

Andre eidegar er interne mellomrekningskontoar

Note 11 - Forvalting av finansielle instrument

Banken har sett bort forvaltninga av obligasjonsportefølja til Elka Kapitalforvaltning AS.

Note 12 - Gjeld

Gjeld til kreditteinstitusjonar	Gj.sn rentesats	Valuta	Morbank		Konsern	
			2018	2017	2018	2017
Lån/innskudd fra kreditinst. uten avtalt løpetid						
L�n/innskudd fra kreditinst. med avtalt løpetid	2,14 %	NOK	225.000	225.000	225.000	225.000
Sum gjeld til kreditteinstitusjonar			225.000	225.000	225.000	225.000

L n med avtalt l petid best r r av l n fr  KFS (Kreditforeningen for Sparebanker) p  MNOK 225. Forfall p  innl nene fordeler seg p  MNOK 100 i 2019, MNOK 50 i 2020 og MNOK 75 i 2021.

Det er ikke stilt sikkerheit for denne gjelda

Gjennomsnittleg rente er rekna p  grunnlag av faktisk rentekostnad gjennom  ret i prosent av gjennomsnittleg gjeld til

Innskot fr� og gjeld til kundar	Gj.sn rentesats	Valuta	Morbank		Konsern	
			2018	2017	2018	2017
Innskot fr� og gjeld til kundar utan avtalt oppseing		NOK	1.021.931	1.228.294	1.021.931	1.228.294
Innskot fr� og gjeld til kundar med avtalt oppseing		NOK	779.400	543.634	779.400	543.634
Sum innskot frå kundar	1,31 %	NOK	1.801.331	1.771.929	1.801.331	1.771.929

Gjennomsnittleg rente er rekna p  grunnlag av faktisk rentekostnad gjennom  ret i prosent av gjennomsnittleg innskot fr  kundar.

Det er ikke stilt sikkerheit for gjelda.

Avgift Sikringsfondet

Alle sparebankar pliktar å vera medlem av Sparebankenes Sikringsfond. Jrf. Lov om sikringsordninga for bankar og offentleg administrasjon m.v. av finansinstitusjonar. Lova garanterer at ein kvar innskytar kan vera trygg for innskot inntil 2 mill. kroner i sparebanken. Føremålet er å bekrefte at innskot av midlar i sparebanken er sikker pengepassering. Banken har i 2018 betalt 1,3 mill. kroner og er bokført som rentekostnad.

<u>Gjeld stifta ved utstedelse av verdipapir og sertifikat</u>	2018	2017
Sertifikat- og obligasjonsgjeld	505.103	715.503
Sum	505.103	715.503

Gjeld verdipapir består av :

Obligasjonsgjeld	Pålydande	Rente 31.12.
Forfall 16.04.19	50.000	2,42 %
Forfall 23.09.19	50.000	1,96 %
Forfall 13.01.20	150.000	2,42 %
Forfall 15.04.20	40.000	2,42 %
Forfall 22.09.20	50.000	2,10 %
Forfall 25.01.21	65.000	2,25 %
Forfall 23.04.21	100.000	1,99 %
Kursreguleringskonto	103	
Sum	505.103	

<u>Anna gjeld</u>	Morbank		Konsern	
	2018	2017	2018	2017
Spesifisert på viktigaste enkelpostar:				
Betalbar skatt	6.976	7.149	6.976	7.149
Gåver	102	44	102	44
Kontantutbytte	8.705	6.452	8.705	6.452
Bankremisser	175	121	175	121
Anna gjeld	3.881	6.158	3.881	6.158
Sum annen gjeld	19.838	19.925	19.838	19.925

Note 13 - Ansvarleg lånekapital

<u>Ansvarleg lån og fondsobligasjoner</u>	2018	2017
Fondsobligasjoner	50.000	50.000
Sum ansvarleg lånekapital	50.000	50.000

Fondsobligasjoner	Pålydande	Rente 31.12.
Evigvarande m/call 2019-Nibor + 3,80 prosentpoeng	50.000	5,08 %
Sum	50.000	

Note 14. Endringar i eigenkapital

Eigenkapitalendring i 2017 Morbank	Dispon. årsresult.	Eigenkap. bev.kapita	Eigen kapita	Overk. Eigenkap. fond	Utjevn. fond	Gavefond	Spareb. fond	Sum eigenkap.	
Eigenkapital 01.01.	111.770	-2.227	1.125	63.042	6.185	117.221		297.114	
Resultat	<u>25.029</u>								
Omsetning eigenkapitalbevis			1.205		-55				
Avsetn til gaver	0						-312		
Avsetn til gavefond	1.000						1.000		
Avsetn til utbytte	8.705								
Overf Spb.fond	9.448						9.448		
Avstn til utjev.fond	5.877				5.877				
Eigenkapital 31.12.	111.770	-1.022	1.125	68.864	6.873	126.669		314.277	
Konsern	Dispon. årsresult.	Eigenkap. bev.kapita	Eigen kapita	Overk. Eigenkap. fond	Utjevn. fond	Gavefond	Spareb. fond	Minorit- inter.	Sum eigenkap.
Eigenkapital 01.01.	111.770	-2.227	1.125	63.042		6.185	113.528	356	293.777
Resultat	<u>24.576</u>								
Omsetning eigenkapitalbevis			1.205		-55				
Avsetn til gaver	0						-312		
Avsetn til gavefond	1.000						1.000		
Avsetn til utbytte	8.705								
Overf Spb.fond	9.448						9.448		
Avstn til utjev.fond	5.877				5.877			-317	-136
Til spareb fond og minoritet fra datter									
Saldo pr 31.12	111.770	-1.022	1.125	68.864	6.873	122.659	220	310.487	

Note 15 - Kapitaldekning

I tillegg har banken sjølv ein prosess for å vurdera det samla kapitalbehov, som bygger på banken sin risikoprofil.

Ansvarlig kapital	2018	2017
Sparebankfondet 31.12.	126.668	117.221
Gavefond	6.873	6.185
Utevningsfond	68.864	63.042
Eigenkapitalbeviskapital	111.770	111.770
Beholdning eigne eigenkapitalbevis	-1.022	-2.227
Overkursfond	1.125	1.125
Overfinansiert pensjonsforpliktelse, fratrukket utsatt skatt		
Utsatt skattefordel og andre immaterielle eiendeler		
Ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	-27.836	-19.767
Rein Kjernekapital	286.441	277.347
Fradrag	-1.534	-7.599
Fondsobligasjon	50.000	50.000
Kjernekapital	334.907	319.749
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital	-	-
Ansvarlig kapital	334.907	319.749
Kapitalkrav bestemt av myndighetene, 12 % inkl. bufferkrav	126.142	126.460
Overskudd av ansvarlig kapital	208.764	193.289

Tilleggskapital er nærmere spesifisert i note 13.

Spesifikasjon av bankens beregningsgrunnlag, kapitalkrav og kapitaldekningss prosent

Eksponeringskategori/ Beregningsgrunnlag risikotype	Beregningsgrunnlag Eiendeler		Beregningsgrunnlag Utenom balansen		Beregningsgrunnlag TOTALT	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Stater og sentralbanker	0	0	0	0	0	0
Lokale/reg. myndigheter	3.810	7.821	18	18	3.828	7.839
Institusjoner	32.452	57.121	0	0	32.452	57.121
Foretak	138.592	130.257	15.051	16.141	153.643	146.398
Pant i fast eiendom	1.029.928	998.292	47.555	44.862	1.077.483	1.043.154
Foralte engasjementer	21.348	30.767	3	32	21.351	30.799
Obl. med fortrinnsrett	11.255	9.427	0	11.255	9.427	
Andeler i verdipapirfond	5.421	5.758	0	5.421	5.758	
Eigenkapitalposisjonar	64.604	61.734	0	64.604	61.734	
Øvrige engasjementer	89.703	105.884	1.601	1.323	91.304	107.207
Kreditrisiko	1.397.113	1.407.061	64.228	62.376	1.461.340	1.469.437
Motpartsrisiko					0	
Operasjonell risiko					115.438	111.317
Sum alle risikoer					1.576.778	1.580.755
Rein Kjernekapitaldekning					18,0 %	17,5 %
Kjernekapitaldekning					21,0 %	20,2 %
Kapitaldekning					21,0 %	20,2 %
Konsolidert kapital (samarbeldende gruppe)						
Konsolidert rein kjernekapitaldekning					16,9 %	
Konsolidert kjernekapitaldekning					19,8 %	
Konsolidert kapitaldekning					20,2 %	

Note 16 - Postar utanom balansen

Betinga forpliktingar - garantier	2018	2017
Betalingsgarantiar	6.531	8.032
Kontraktsgarantiar	11.158	13.956
Lånegarantiar	55.374	55.528
Andre garantiar	5.900	-
Eika Boligkreditt	8.738	9.447
Garanti overfor Bankenes Sikringsfond - se note 12.	-	-
Sum betingede forpliktelser	87.700	86.963

Banken stiller garanti for lån som våre kunder har i Eika Boligkreditt (EBK). EBK har som kriterie at lånet er innafor 60 % av panteobjektet (bustad/hytte). Videre må det vera halde takst på eigedommen, og taksten må ikkje vera eldre enn 6 månader når lånet blir tatt opp.

Banken sine kunder har pr 31.12.18 lån for 599 mill. kroner hos EBK (31.12.17 574 mill. kroner).

Garanfibeløpet ovafor EBK er todelt:

Tapsgaranti - Den delen av lånet som overstir 50 % av sikkerhetsstillelsen. For lån som overstig 50 % av sikkerhetsstillelsen skal garantien være på minimum kr 25 000 pr lån. Garantien gjelder i 6 år fra dato for rettsvern

Saksgaranti - Gjeld for heile lånebeløpet frå banken ber om utbetaling til pantesikkerheit har oppnådd rettsvern

Andel av felles garantiramme på 1 % av banken si totale låneportefølje ved utgangen av månaden.

EBK har også rett til å motrekna eventuelle tap i banken sin provisjon for kundebehandling i ein periode på inntil 3 år.

Spesifikasjon av garantier til EBK	2018	2017
Tapsgaranti	5.988	5.737
Saksgaranti	2.750	3.710
Sum	8.738	9.447

Alle lån i EBK ligg innafor 60 % av forsvarleg verdigrunnlag, altså i godt sikra boligliån. Restrisiko knytt til lån formidla til EBK er etter banken si vurdering begrensa. Banken har ikkje tatt over nokre misleghaldne lån fra Eika BoligKreditt i 2018 eller til framlegging av rekneskaperen for 2018. Banken sine utlån gjennom EBK gjeld i all vesentlighet nye lån eller refinansiering, og desse har i all vesentlighet ikkje vore bokført på banken sin balanse.

Då lån formidla til EBK kun er godt sikra lån, forventar banken låg sansynlegheit for misleghald, samt at volum på lån som blir tatt tilbake til eigen balanse ikkje vil vera vesentleg for banken sin likviditet. Forutsett 1 % misleghald i portefølja, vil dette utgjera 6,0 mill. kroner. Likviditetsrisikoen knytt til lån formidla til EBK er etter banken si vurdering begrensa.

Eigarane i EBK har påtatt seg ei likviditetsforplikting ovafor EBK kor eigarane pliktar seg til å kjøpa obligasjonar med fortrinnsrett (OMF-) utstedt av EBK i ei likviditetskrise. Den samla likviditetsforpliktinga er lik EBK sitt behov forlikviditet dei kommande 12 månader, berekna ut frå forfall av obligasjonar i perioden. Den enkelte eigar si forpliking skal visa av eigaaren sin del av lån i EBK si utlånsportefølje. Hjelmeland Sparebank si forplikting pr 31.12.18 er kr 0.

Fordelte forpliktingar	2018	2017
Bevilga ikke diskonterte lån og ubenyttet ramme kredittar	87.911	88.414
Likviditetsforpliktingar med EBK om kjøp av OMF	-	-
Sum forpliktingar utanom balansen	87.911	88.414

Note 17 - Utlån og garantiar fordelt etter geografi

Utlån og garantiar etter geografi.

Personmarknaden	Brutto utlån		Garantiar	
	2018	2017	2018	2017
Hjelmeland kommune	315.423	313.342	6.050	150
Strand kommune	829.929	815.992	77	77
Finnøy kommune	173.270	180.339	75	75
Forsand kommune	44.922	39.067	0	0
Suldal kommune	63.047	64.810	0	0
Stavanger kommune	127.994	155.035	7.325	7.325
Elles - inkl Eika Boligkredit	243.166	235.893	4.042	13.489
	1.797.751	1.804.477	17.569	21.116
Næringslivsmarkanden	Brutto utlån		Garantiar	
	2018	2017	2018	2017
Hjelmeland kommune	130.915	115.417	4.675	5.337
Strand kommune	214.103	215.260	25.895	27.701
Finnøy kommune	238.128	238.130	8.733	10.329
Forsand kommune	6.829	6.877	84	75
Suldal kommune	58.443	68.140	785	729
Stavanger kommune	18.854	22.739	1.500	1.800
Elles	69.952	71.492	19.721	19.875
	737.225	738.056	61.393	65.847

Banken har garantiansvar for lån i utanlands valuta på 55,5 mill. kroner, samt garantiansvar for lån i Eika Boligkreditt på 8,7 mill. kroner.

Note 18 - Provisjonsinntekter og andre inntekter fra banktenester

	Morbank		Konsern	
	2018	2017	2018	2017
Garantiprovisjon	1.414	1.481	1.414	1.481
Betalingsformindling og Interbankgebyr	5.349	5.736	5.349	5.736
Forsikringstenester	2.585	2.786	2.585	2.786
Verdipapiromsetning, fondsforvaltning, leasing	1.678	1.640	1.578	1.640
Provisjonsinntekter Eika Boligkreditt	3.664	3.336	3.664	3.336
Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktenester	14.690	14.980	14.690	14.980

Note 19 - Andre driftsinntekter

	Morbank		Konsern	
	2018	2017	2018	2017
Driftsinntekter fast eiendom	201	284	201	284
Andre driftsinntekter	36	69	4.743	5.793
Sum andre driftsinntekter	237	353	4.944	6.077

Note 20 - Pensjonskostnader og pensjonsforpliktingar - antall tilsette

Antall tilsette ved utgangen av året er 21, som samla har utført 20 årsverk. (inkl reingjering)
 OTP - Obligatorisk tjenestepensjon er pliktig. Banken si ordning tilfredsstiller krava.

Pensjonskostnader i året

Premie innskuddspensjon	612	82
Premie ny AFP-ordning	137	172
Inntektsført balanseført pensjonsforpliktelse		

SUM pensjonskostnad	750	254
----------------------------	------------	------------

Note 21 a - Opplysnings vedkomande tilsette og tillitsvalgte

Banken nyttar ikkje aksjeverdibasert godtgjering

Ledende ansatte og tillitsvalgte	2018	2017
Løn og anna godtgjering til banksjef, inkl fri telefon, forsikringer og bonus og arb.avgift.	1.441	1.481
<i>Godtgjering til styret sine medlemmer er styrehonorar og representasjon</i>		
Styreleiar	100	113
Styret - øvrige	280	275
SUM for styret	380	388
<i>Godtgjørelse til medlemmer i forstandarskap og valnemnd</i>		
	60	72

Det er ingen avtaler som gir dagleg leilar/leiande tilsette, medlemmer av styret eller andre tillitsvalgte særskilte vederlag ved slutt eller endring av ansettelsesforhold/verv.

Tilsette har rentesubsidiering på 30% av kundevilkår. For styremedlemmer og tillitsvaldte gjeld ordinære vilkår. Lån til tilsette som også er medlemmer av forstandarskap og styre inngår i lån til tilsette. Beløpet er ikkje ført som kostnad i regnskapet, men som rentesubsidieringen reduserer banken si renteinntekt tilsvarende.

	2018	2017
Kostnader ved subsidiert rente til banken sine tilsette utgjer.	132	139

Note 21 b - Lån og stilt sikkerhet til leiente tilsette

	Morbak 2018	2017	Konsern 2018	2017
Tilsette:				
Dagleg leiar	0	0	4.287	5.041
Øvrige tilsette	38.520	37.746	45.882	52.361
Sum ansatte	38.520	37.746	50.168	57.402
Styret				
Lelar styret	0	0	0	0
Øvrige styret	9.077	16.446	9.077	16.446
Sum styret eks banksjef	9.077	16.446	9.077	16.446

Forstandarskapet:

Forstandarskapet, ikkje tilsette	10.459	29.942	10.459	29.942
Sum forstandarskapet	10.459	29.942	10.459	29.942

Lån til tilsette som også er medlem i forstandarskap og styre inngår i lån til tilsette.

Vilkår for lån og garantier er gitt på standard vilkår og/eller dei generelle vilkår som gjelde for alle tilsette.

Note 22 - Opplysningar om driftskostnader

	Morbak 2018	2017	Konsern 2018	2017
Driftskostnad fast eiendom	667	831	667	831
Leie av lokaler	348	327	348	327
Maskiner, inventar og transportmidler	129	129	129	129
Revisjonshonorar inkl mva	667	624	715	706
Kontingentar og kostnader til Eika-Gruppen	2.352	2.032	2.352	2.032
Andre driftskostnader	483	591	1.429	1.037
Sum andre driftskostnader	4.647	4.535	5.641	5.062

Spesifikasjon av revisjonshonorar inkl mva:

Lovpålagt revisjon	285	279	365	359
Andre attestasjonstjenester	50	21	50	21
Andre tjenester utenfor revisjon	332	324	332	324
Sum revisjon og bistand inkl mva	667	624	747	704

Note 23 - Resultat etter skatt

	2018	2017
Resultat etter skatt i % av forvaltningskapital	0,83 %	0,78 %

Note 24 - Skatt

Skattekostnaden består av betalbar skatt og endring i utsett skatt/utsett skattefordel.

Betalbar skatt:

Betalbar skatt utgjør 25 % av skattepliktig resultat, samt 0,15 % formueskatt. Det skattepliktige resultatet vil avvika fra det rekneskapsmessige resultatet gjennom permanente og endringar i midlertidige forskjeller. Permanente forskjeller består av ikkje frådragsberettigde kostnader og/eller ikkje skattepliktige inntekter. Midlertidige forskjellar er forskjellar mellom rekneskapsmessige og skattemessige periodiseringar, som over tid vil bli utlikna.

Utsett skatt/utsett skattefordel:

Utsett skatt og utsett skattefordel blir berekna på grunnlag av midlertidige forskjellar mellom rekneskapsmessige og skattemessige verdier. Den del av utsett skattefordel som overstig utsett skatteforplikting blir balanseført når det er sannsynleg at banken vil kunne nyttiggjere seg fordelene gjennom fremtidige fradrag i skattepliktig inntekt. Skattesatsen er basert på 25 %.

Kostnaden i resultatrekneskapen blir korrigert for evtuelle avvik i berekna skatt og den endelige utlikna skatt frå i fjor.

Betalbar skatt er beregnet som følger:

	Morbank 2018	2017	Konsern 2018	2017
Rekneskapsmessig resultat før skattekostnad	31.760	30.856	31.307	30.733
Permanente skilnader	-5.450	-3.118	-4.997	-2.995
Endringar i midlertidige skilnader	300	-358	300	-358
Skattepliktig inntekt	26.610	27.380	26.610	27.380
Inntektsskatt	6.653	6.845	6.653	6.845
Formueskatt	323	304	323	304
Betalbar skatt	6.976	7.149	6.976	7.149
For mykje (-)/for lite avsett tidlegare	-170	-7	-170	-7
Endring i midlertidige skilnader	-75	90	-75	90
Skattekostnad i året	6.731	7.232	6.731	7.232

Utsett skatt/utsett skattefordel er berekna slik:

	Morbank 31.12.17.	Morbank 31.12.18.	Endring	Konsern 31.12.17.	Konsern 31.12.18.	Endring
Pensjonsforpliktelse	-	-	-	-	-	-
Driftsmidler	100	55	45	556	490	66
Underskudd til fremføring	-	-	-	-456	-435	-21
Vinst/tap	293	234	59	293	234	59
Verdijusterte obligasjonar	-46	-242	196	-46	-242	196
*) Grunnlag utsatt skatt/utsatt skattefordel	347	47	300	347	47	300
*) Utsatt skatt/skattefordel 25 %	87	12	75	87	12	75

*) Utsatt skattefordel er i henhold til god regnskapsskikk ikke bokført i datter.

Note 25. Eigenkapitalbevis og eigarstruktur

Eigenkapitalbeviskapital	2018	2017		
Eigenkapitalbeviskapital bokført verdi	111.770	111.770		
Utjamningsfond	68.864	63.042		
20 største eigarane	Antal eigen-kapitalbevis	Andel %		
BRØDRENE NORDBØ AS	156.792	14,03		
T.D. VEEN AS	108.500	9,71		
JÆREN SPAREBANK	99.500	8,90		
Espedal & Co AS	64.442	5,77		
EIDSBERG SPAREBANK	64.017	5,73		
VEEN EIENDOM A/S	59.750	5,35		
JERNBANEPERSONALETS FORSIKRING GJE	32.008	2,86		
RØROS BANKEN RØROS SPAREBANK	29.842	2,67		
Skagerrak Sparebank	29.842	2,67		
NORDBØ	24.600	2,20		
NEPTUN STAVANGER AS	22.000	1,97		
SPAREBANKSTIFTINGA TIME OG HÅ	20.000	1,79		
MARKER SPAREBANK	16.800	1,50		
HARSTAD SPAREBANK	16.000	1,43		
SELBU SPAREBANK	15.868	1,42		
SURNADAL SPAREBANK	15.400	1,38		
FREDHEIM INVEST AS	15.000	1,34		
AJ INVESTERING AS	15.000	1,34		
OPDALS SPAREBANK	13.630	1,22		
KLÆBU SPAREBANK	11.200	1,00		
Sum 20 største eigarar	830.191	74,28		
Sum øvrige eigarar	277.287	24,81		
Eigne eigenkapitalbevis	10.222	0,91		
	1.117.700	100,00		
Leiande tilsette med personleg nærståande				
Banksjef	1.206	0,11		
Leiande tilsette	446	0,04		
Styret	661	0,06		
Sum antal eigekapitalbevis.	2.313			
	2018	2017	2016	2015
Eigenkapitalbevisbrøk pr 31.12	58 %	58 %	59 %	60 %
37,5 % av medlemmene i forstandarskapet er valgt inn av eigenkapitalbevisigarane.				
	2018	2017	2016	2015
Resultat pr eigenkapitalbevis alle i kr	12,88	12,68	12,16	9,90
Utbytte pr eigenkapitalbevis eks eigne i kr	7,86	5,89	6,00	5,15
Eigenkapital pr bevis eks. utbytte i året i kr	160,70	154,41	146,04	139,57

Resultat pr eigenkapitalbevis kjem fram ved å multiplisera resultat i året med eigenkapitalbevisbrøken og devidera dette resultatet på antal eigenkapitalbevis.

Eigenkapitalbeviskapitalen utgjer 111,770 mill. kroner fordelt på 1.117.700 eigenkapitalbevis pålydande kr 100,-.

RSM

RSM Norge AS

Til forstandarskapet i Hjelmeland Sparebank

Veverigata 18, 4514 Mandal
Veverigata 20, 4514 Mandal
Org.nr: 982 316 588 MVA

T +47 38 07 07 00
F +47 23 1142 01

www.rsmnorge.no

Melding frå uavhengig revisor

Fråsegn om revisjonen av årsrekneskapen

Konklusjon

Vi har revidert Hjelmeland Sparebank sin årsrekneskap som viser eit overskot i selskapsrekneskapen på kr 25 029 224 og eit overskot i konsernrekneskapen på kr 24 576 144. Årsrekneskapen består av:

- selskapsrekneskapen, som er samansett av balanse per 31. desember 2018, resultatrekneskap og kontantstraumoppstilling for rekneskapsåret avslutta per denne datoен og notar, medrekna eit samandrag av viktige rekneskapsprinsipp, og
- konsernrekneskapen, som er samansett av balanse per 31. desember 2018, resultatrekneskap og kontantstraumoppstilling for rekneskapsåret avslutta per denne datoen og notar, medrekna eit samandrag av viktige rekneskapsprinsipp.

Etter vår mening:

- er årsrekneskapen gitt i samsvar med lov og forskrifter
- gir selskapsrekneskapen som følger med eit rettvisande bilet av den finansielle stillinga til Hjelmeland Sparebank per 31. desember 2018 og av selskapet sine resultat og kontantstraumar for rekneskapsåret som blei avslutta per denne datoen i samsvar med rekneskapslova sine reglar og god rekneskapsskikk i Noreg.
- gir konsernrekneskapen som følger med eit rettvisande bilet av den finansielle stillinga til konsernet Hjelmeland Sparebank per 31. desember 2018 og av konsernet sine resultat og kontantstraumar for rekneskapsåret som blei avslutta per denne datoen i samsvar med rekneskapslova sine reglar og god rekneskapsskikk i Noreg.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Noreg, medrekna dei internasjonale revisionsstandardane International Standards on Auditing (ISA-ane). Våre oppgåver og plikter etter desse standardane er beskrivne i *Revisor sine oppgåver og plikter ved revisjon av årsrekneskapen*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det er krav om i lov og forskrift, og har oppfylt dei andre etiske pliktene våre i samsvar med desse krava. Etter vår oppfatning er innhenta revisjonsbevis tilstrekkeleg og formålstenleg som grunnlag for konklusjonen vår.

Ytterlegare informasjon

Lelinga er ansvarleg for ytterlegare informasjon. Ytterlegare informasjon omfattar årsmeldinga, men inkluderer ikkje årsrekneskapen og revisjonsmeldinga.

THE POWER OF BEING UNDERSTOOD
AUDIT | TAX | CONSULTING

RSM Norge AS is a member of the RSM network and trades as RSM. RSM is the trading name used by the members of the RSM network. Each member of the RSM network is an independent accounting and consulting firm which practices in its own right. The RSM network is not itself a separate legal entity in any jurisdiction.

RSM Norge AS er medlem av/Is a member of Den norske Revisorforening.

Vår fråsegn om revisjonen av årsrekneskapen dekkjer ikkje ytterlegare informasjon, og vi attesterer ikkje den ytterlegare informasjonen.

I samband med revisjonen av årsrekneskapen er det oppgåva vår å lese den ytterlegare informasjonen for å vurdere om det er vesentleg inkonsistens mellom han og årsrekneskapen eller kunnskap vi har opparbeidd under revisjonen, eller om han tilsynelatande inneheld vesentleg feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den ytterlegare informasjonen inneheld vesentleg feilinformasjon er vi pålagde å rapportere det. Vi har ikkje noko å rapportere i så måte.

Styret og dagleg leiar sitt ansvar for årsrekneskapen

Styret og dagleg leiar (leiringa) er ansvarlege for å utarbeide årsrekneskapen i samsvar med lov og forskrifter, og for at han gir eit rettvisande bilet i samsvar med reknesakslova sine reglar og god reknesaksskikk i Noreg. Leilinga er også ansvarleg for naudsynt intern kontroll for å kunne utarbeide ein årsrekneskap som ikkje inneholder vesentleg feilinformasjon, verken som følgje av misleg framferd eller feil som ikkje er tilskikt.

Ved utarbeidingsa av årsrekneskapen er leiringa ansvarleg for å ta standpunkt til selskapet og konsernet si evne til å halde fram med drifta, og opplyse om tilhøve av betydning for dette. Føresetnaden om at drifta kan halde fram, skal leggjast til grunn for årsrekneskapen så lenge det ikkje er sannsynleg at verksemda vil bli avvikla.

Revisor sine oppgåver og plikter ved revisjon av årsrekneskapen

Målet med revisjonen er å oppnå tryggande sikkerheit for at årsrekneskapen totalt sett ikkje inneholder vesentleg feilinformasjon, verken som følgje av misleg framferd eller feil som ikkje er tilskikt, og å gi ei revisjonsmelding som inneholder konklusjonen vår. Tryggande sikkerheit er ein høg grad av tryggleik, men ingen garanti for at ein revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Noreg, og ISA-ane, alltid vil avdekke vesentleg feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følgje av misleg framferd eller feil som ikkje er tilskikt. Feilinformasjon blir vurdert som vesentleg dersom han, åleine eller samla, innanfor rimelege grenser kan forventast å påverke økonomiske avgjørder som brukarane tar basert på årsrekneskapen.

Som del av ein revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Noreg, og ISA-ane, utøver vi profesjonelt skjønn og viser profesjonell skepsis gjennom heile revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoene for vesentleg feilinformasjon i årsrekneskapen, enten det skuldast misleg framferd eller feil som ikkje er tilskikt. Vi utformar og gjennomfører revisjonshandlingar for å handtere slike risikoar, og hentar inn revisjonsbevis som er tilstrekkelege og formålstenleg som grunnlag for konklusjonen vår. Risikoene for at vesentleg feilinformasjon som følgje av misleg framferd ikkje blir avdekkja, er høgare enn for feilinformasjon som skuldast feil som ikkje er tilskikt, sidan misleg framferd kan innebere samarbeid, forfalsking, bevisste uteletingar, urette framstillingar, eller brot på interne kontrollrutinar.
- opparbeider vi oss ei forståing av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlingar som er formålstenlege etter tilhøva, men ikkje for å gi uttrykk for ei meining om effektiviteten av selskapet og konsernet sin interne kontroll.
- evaluerer vi om reknesaksprinsippa som er brukte, er formålstenlege, og vurderer om reknesaksestimata og tilhøyrande noteopplysningar som er utarbeidde av leiringa, er rimelege.
- konkluderer vi, basert på innhenta revisjonsbevis, på om leiringa sin bruk av framleis drift-føresetnaden ved fastsetting av årsrekneskapen er formålstenleg og om det er vesentleg uvisse knytt til hendingar eller tilhøve som kan skape tvil av betydning om selskapet og konsernet si evne til å halde fram med drifta. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentleg uvisse, må vi i revisjonsmeldinga gjøre merksam på tilleggsopplysningane i årsrekneskapen, eller, dersom slike tilleggsopplysningar ikkje er tilstrekkelege, at vi modifiserer konklusjonen vår om årsrekneskapen og årsmeldinga. Konklusjonane våre er basert på revisjonsbevis innhenta inntil datoén for revisjonsmeldinga. Etterfølgjande hendingar eller tilhøve kan likevel føre til at selskapet og konsernet ikkje held fram med drifta.

- evaluerer vi den totale presentasjonen, strukturen og innhaldet i årsrekneskapen, og tilleggsopplysningane, og om årsrekneskapen representerer dei underliggende transaksjonane og hendingane på ein måte som gir eit rettvisande bilet.
- innhentar vi tilstrekkeleg og formålstenleg revisjonsbevis knytt til den finansielle informasjonen til einingane eller forretningsområda i konsernet for å kunne gi uttrykk for ei meinинг om den konsoliderte årsrekneskapen. Vi er ansvarlege for å leie, følge opp og gjennomføre konsemrevisjonen. Vi åleine er ansvarlege for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med styret mellom anna om det planlagde omfanget av revisionen og til kva tid revisjonsarbeidet skal utførast. Vi utvekslar også informasjon om tilhøve av betyding som vi har avdekka i løpet av revisjonen, samt om eventuelle svakheiter av betyding i den interne kontrollen.

Utsegn om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsmeldinga

Basert på revisjonen vår av årsrekneskapen slik den er beskriven ovanfor, meiner vi at opplysingane i årsmeldinga om årsrekneskapen, føresetnaden om at drifta skal halde fram og framleggget til bruk av overskotet er konsistente med årsrekneskapen og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på revisjonen vår av årsrekneskapen slik den er beskriven ovanfor, og kontrollhandlingar vi har funne nødvendige etter internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «*Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon*», meiner vi at leiinga har oppfylt plikta si til å sørge for ordentleg og oversiktleg registrering og dokumentasjon av selskapet og konsernet sine rekneskapsopplysningar i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Noreg.

Mandal, 14. februar 2019

RSM Norge AS

Inge Soteland
Statsautorisert revisor